

BHUNGAROLOGISCHE
BEITRÄGE

13

Universität Jyväskylä 2001

HUNGAROLOGISCHE BEITRÄGE

Herausgegeben von
Tuomo Lahdelma
Ágnes Szabó

13

Universität Jyväskylä 2001

Herausgeber der Publikationsreihe
Julkaisusarjan toimittajat

Tuomo Lahdelma
Sándor Maticsák

© Die Verfasser/Julkaisija
Universität Jyväskylä/Jyväskylän yliopisto

Humanistische Fakultät, Hungarologia-Projekt/
Humanistinen tiedekunnan Hungarologia-Projekti

Typographie/Typografia: Sándor Maticsák & Ágnes Szabó
Umschlaggestaltung/Kansi: Vesa Niinikangas & Pertti Kukkola
Druck/Paino: Kopi-Jyvä, Jyväskylä, 2001

ISBN 951-39-1151-9
ISSN 1-237-0223

INHALT – CONTENTS – TARTALOM

Gheno, Danilo: Az új magyar–olasz–magyar és finn–olasz–finn szótárak.....	5
Köpf, Eszter Mária: Electoral Law in Hungary under the Dual Monarchy .	53
Lahdelma, Tuomo: Márain lukemisen dokumentti. <i>A gyertyák csonkig égnek</i> -romaanin suomentamisen päiväkirjaa	71
Mann Jolán: A céltábla érintése. Molnár Ferenc drámáinak horvátországi recepciója a kritika tükrében	87
Mátyás, Emese: Fremdsprachenunterricht im finnischen und ungarischen gymnasialen Kontext	101
Nyilasy, Balázs: Narrative Poems of János Arany	135
Pasztercsák Ágnes: Ilmari Kianto népbábrázolásának jellegzetességei <i>A vörös vonal</i> című regény kapcsán	151
Tverdota György: Befogadás és kisajátítás	179
Valkola, Jarmo: Aesthetics of Visual Expressionism: Béla Tarr's Cinematic Landscapes	191
Zajác Mónika: A praesens historicum fordítási lehetőségei Márai Sándor regényei és azok finn fordítása alapján.....	219

* * *

Ismertetések:

Jankovics József: Ex Occidente... (<i>Pasztercsák Ágnes</i>).....	229
Sulyok Vince: Ungarns historie og kultur (<i>Halmesvirta, Anssi-Nyyssönen, Heino</i>)	232

Az új magyar–olasz–magyar és finn–olasz–finn szótárak

Danilo GHENO

2000-ben érdekes és finnugor körökben szívesen fogadott egybeesésnek lehattünk tanúi: megjelent egy új magyar–olasz és olasz–magyar, valamint egy új finn–olasz és olasz–finn középszótár. A szóban forgó kiadványok:

1. Koltay-Kastner Jenő–Juhász Zsuzsanna, *Magyar–olasz szótár – Vocabolario ungherese–italiano*, Budapest, Akadémiai Kiadó, XVI–1115 o. („Az olasz főnevek és melléknevek többszáma” c. függelékkal) és Herczeg Gyula–Juhász Zsuzsanna, *Olasz–magyar szótár – Vocabolario italiano-ungherese*, Budapest, Akadémiai Kiadó, XVI–1086 o. (az alábbiakat tartalmazó függelékkal: „[Olasz] Betűszók és rövidítések”, „[Olasz] Közmondások”, „[Olasz] Igeragozási összefoglaló” és „[Olasz] Rendhagyó igék”);

2. Cristina Barezzani–Aija Kalmbach, *Suomi–italia–suomi – Dizionario finlandese–italiano–finlandese*, Jyväskylä–Helsinki, Gummerus, 1086 o. (ugyanannyi oldal, mint a Herczeg–Juhász-féle kötet!).

Magától értetődik, hogy a „közép-” minősítés a két műre különbözőképpen értelmezendő, mert a magyarra vonatkozó szótár – mint látható – két kötetből áll, amelyek 60 ill. 50 ezer címszót tartalmaznak, míg a finnt illető szótár egyetlen kötetből áll, mindkét részében 35 ezer címszóval.

Másik jelentős különbség az, hogy a két magyar vonatkozású mű Koltay-Kastner Jenő és Herczeg Gyula régebben publikált két nagyszótárának újításokkal ellátott átdolgozása Juhász Zsuzsanna gondozásában (vö. Koltay-Kastner Jenő, *Magyar–olasz szótár – Vocabolario ungherese–italiano*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1963¹, XII–1520 o.; Herczeg Gyula, *Olasz–magyar szótár – Vocabolario italiano-ungherese*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1967², XVI–1614 o.), míg C. Barezzani és A. Kalmbach munkája teljes egészében eredeti, amennyiben korábban egyáltalán nem létezett hasonló volumenű finn–olasz–finn szótár.

A két vállalkozás szerzői közt is egyenlőtlenség mutatkozik. Koltay-Kastner és Herczeg mindketten kimagasló italianisták voltak: az első mint a Szegedi

Egyetem olasz tanszékének vezetője fejezte be pályafutását, a második pedig mint a Pécsi Egyetem olasz tanszékének újbóli alapítója és vezetője. Juhász Zsuzsanna, a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem oktatója, maga is szakértője az olasznak. C. Barezzaniról és A. Kalmbachról szakmai szempontból nem tudni semmit, bizonyos, hogy eddig nem tűntek ki az italianisztika terén.

Amiben a két mű megegyezik, fej fej mellett van, épp egy negatívum: pontosabban az az elhamarkodottság, sietség, ahogyan forgalomba kerültek. Úgy tűnik, mind a magyar, mind a finn kiadó inkább azt tartotta elsődleges szempontnak, hogy szótára minél előbb megjelenjen, mintsem hogy egy átgondolt, értékes, minden kritikán felül álló terméket hozzon létre. Tudomásom szerint Magyarországon nem egy kompetens személy utasította vissza az Akadémiai Kiadó szótár-átdolgozási ajánlatát a rendelkezésre álló idő rövidege miatt. A finn művet tekintve a munka épp ellenkezőleg, kifejezetten hosszú időt vett igénybe (már körülbelül tíz év óta szó volt róla), mindazonáltal amikor Gummerus végre úgy döntött, hogy nyomdába kerüljön, nem mondhatjuk, hogy legálábbis elfogadható stádiumba ért volna.

1. A magyar–olasz–magyar szótár

Az anyag elrendezése a két kötetben sok szempontból Koltay-Kastner és Herczeg módszerét követi, csak néha tér el attól.

A magyar–olasz részben a korábbi modell alapján minden címszó esetében megtaláljuk a legfontosabb ragozási formákat, azaz a főneveknél az alanyeset többes számú, a tárgy eset egyes számú, valamint a birtokos ragozás egyes szám 3. személyű ragjait, a mellékneveknél a nominativus többes számú és az accusativus egyes számú végződéseit, az igéknél az alanyi ragozás kijelentő mód múlt idő egyes szám 1. és 3. személyű alakjait, továbbá ugyanezen ragozás felszólító mód egyes szám 3. személyű alakját (mindazonáltal Koltay-Kastner nem adta meg a múlt idő egyes szám 1. személyű alakját). A magyar lexikológia bevett szokása szerint kötőjellel bevezetett, önálló címszóként szerepel néhány a több mint húsz esetrag közül (pl. *-ba*, *-be*; *-ból*, *-ből*; *-tól*, *-től*), Koltay-Kastnerral ellentétben hiányzik azonban – és nem értjük a kizárás okát – a superessivusi *-n*, a dativusi *-nak*, *-nek*, az adessivusi *-nál*, *-nél* stb. rag. A magyarok kicsinyítő és becéző formák iránti előszeretetét hangsúlyozandó a mindennapi nyelvhasználatban a társszerző – kisebb számban ugyan, mint Koltay-Kastner – felvesz olyan főneveket, mint: *anyácska* 'mamma' (< *anya*), *arcocska* 'visino' (< *arc*), *házikó* 'casetta' (< *ház*) stb. Ugyanúgy, mint az előző szótárban, itt is szép számban fordulnak elő tulajdonnevek (személynevek, helynevek stb.); főként a személyi tulajdonnevek terén, a meggyökeresedett szokást követve, az etimológiai szempontból tipikusan magyar mellé állítva ott

találunk formailag hasonló latin eredetű és többnyire páneurópai neveket: így *Béla* 'Bela [sic]; Adalberto' (< régi magy. *bél* 'belső rész'; de Koltay-Kasner az 'Adalberto' jelentéshez elővigyázatosan hozzáfűzi a *néha* megjegyzést); *Gyula* 'Giulio' (< *gyula* török eredetű szó, a régi magyar társadalomban a legfőbb bíró, hadvezér méltóságát jelölte); *Jenő* 'Eugenio' (< *Jenő* a hajdani magyar törzsek egyikének neve, bolgár-török eredetű szó); *Ödön* 'Edmondo' (de: *Ödön* < *Ögyén* < ném. *Eugen* 'Eugenio'); stb. Gyakran a személyi tulajdonnevek mellett is található egy vagy több becézett variáns (a beszélt nyelvben szinte kizárólagosan használt alakok), ám nem mindig megfelelő olasz értelmezéssel: ha pl. *Kati* (< *Katalin* 'Caterina') párhuzamaként a szótárban 'Catarinuccia [sic = 'Caterinuccia'], Rina', *Katika* megfelelőeként pedig 'Caterinella, Cateronuccia [sic], Rina' áll, az ugyancsak becéző *Kata* név fordítása megint egyszerűen az előbbi 'Caterina' (míg Koltay-Kastner szerint lehetett 'Catina' is).

Ha áttérünk az olasz–magyar kötetre, a fentebb kiemelt jellegzetességek, természetesen fordított értelemben, itt is megfigyelhetők: ez a helyzet a prepozíciókkal, amelyek mellett a szótárban egy vagy több esetrag sorakozik (pl. *da* '-ból, -ből, -tól, -től, -nál, -nél, -hoz, -hez, -höz [...]') vagy a tulajdonevekkel (mint pl. *Eugenio* 'Jenő', *Giulio* 'Gyula' stb.). Megmaradt a Herczeg-féle módszer ott is, ahol a módosított alakok sorát a szócikk alján találjuk: pl. a *casa* szócikk végén a következőket (a hangsúlyt ékezettel jelölöm): *casàccia, caserèlla, caserellina, casétta, casettina, casettino, casettùccia, casina, casóna, casóne, casùccia, casupóla* [sic].

Bizonyos esetekben – szerintem fölöslegesen – módosítás történt a Herczeg- (és Koltay-Kastner-) féle elrendezésben. Herczeg a kétes vagy valamiképpen rendhagyó olasz névszók többes számát közvetlen a címszó után jelezte, míg az igeragozáshoz mindig megadta a kijelentő mód jelen idő egyes szám 1. személyű alakját és – rendhagyó igék esetén – más alapvető formákat. Juhász Zs. átvette ugyanezt a sémát, kivéve a rendhagyó igéket illetően, amelyeket a kötet végén elhelyezett „Igeragozási összefoglaló – Sinossi delle coniugazioni verbali [sic]” c. függelékben gyűjtött össze.

A főnevek esetleges nőnemű alakja vagy mindjárt a hímnemű alak után van feltüntetve (pl. *intenditore, -trice*) vagy külön címszóban (pl. *professore* és alább *professoressa*) vagy, Herczegtől eltérően, egyáltalán nem kap említést (van *studente*, de nincs *studentessa*).

A két új szótár a tipográfia és a rendszerezés szempontjából közös elemeket is tartalmaz, ezeket illetően csaknem mindig osztozik Koltay-Kastner és Herczeg kiadványaival. Zárójelben és dőlt betűvel található meg a növény- és állatvilág fajainak és egyedeinek tudományos megnevezése. Nagy mennyiség áll rendelkezésre szintaktikai vonzatokból, bőséges a frazeológia és gyakoriak az

idiomatizmusok (szólások és közmondások). Szép számban fordulnak elő (dőlt betűvel) a gyakorlati és stilisztikai jelölések; e téren a mű olasz használója számára az egyetlen következetlenség az, hogy ezek csak magyarul olvashatók: a magyar–olasz részben, nézetem szerint, célszerűbb lett volna olaszul megadni őket (de a társszerző vagy főszerkesztő tartotta magát Koltay-Kastner és Herczeg példájához).

Kétségtelenül értékelendő vonása a szótárnak a tipográfiai áttekinthetőség: a címszó vastag betűs; valamivel kisebb vastag betűsek a kiinduló nyelv példái is; a jelentéseket antikva betűvel, míg – mint említettük – a „technikai” magyarázatokat kurzívvval nyomták.

Valószínűleg a budapesti Olasz Kultúrintézet „italianisztikai folyóiratának” utolsó száma (*Nuova Corvina* 8, 2000, 189–90. o.) tartalmaz először említést a Juhász Zs. által átdolgozott két szótárról. Ez nem recenzió, hanem egy lelkesen dicsérő írás Antonio D. Sciacovelli tollából (címe: „Dizionario è quella cosa ... che porta in Europa”). A szombathelyi italianista szerint tehát Magyarországon erősen érezték annak „szükségét [...], hogy hozzáférhető legyen egy olyan új szótár, amely eleget tud tenni az egyre sürgetőbb újdonság- és korszerűség-igénynek. Ennek a követelménynek kíván megfelelni az a revízió és átdolgozás, amelynek Juhász Zsuzsanna alávetette a már meglévő lexikológiai anyagot, gazdagítva azt [...]” (189). Majd alább: „a Magyarországon lakó olaszok közreműködése csak növeli a dokumentációs értékét ennek a két kötetnek, melyek már a két ország közti művelődéstörténet egy darabját képviselik” (190).

És épp itt van a baj: az anyag mélyrehatóbb vizsgálatából az derül ki, hogy az olaszok közreműködése (a lektorok között szerepel maga Sciacovelli, Stefano Di Bartolo – csak az olasz–magyar részben – és Angelo Pagano – csak a magyar–olasz részben; a szerkesztők között, a magyar–olasz részben: Mauro Ventriglia) nem lehetett túl jelentős. Lényegében erre a műre is alkalmazható az, amit Koltay-Kastner J. *Magyar–olasz szótár – Vocabolario ungherese–italiano* c. munkájának 2. kiadásával (1981) kapcsolatos recenziómban megjegyeztem (*Ponto-Baltica* 2–3, 1982–83, 112–9. o.), vagyis hogy „számos hiba elkerülhető lett volna, hacsak a magyar munkatársak mellett ott állt volna legalább egy [lelkiismeretes] olasz anyanyelvű is” (114).

Mivel nem olvashattam végig a két kötetet A-tól Z-ig, tekintve hogy a szótár nem olvasás, hanem konzultáció célját szolgálja, az ábécé két fontos betűjét választottam vizsgálatom tárgyául, és ezeket sorról sorra átnéztem: a magyar–olasz részben az Sz-t, az olasz–magyar részben az A-t. A két betű szerkesztését összevetve szembeűnő az Sz igen rossz kivitelezése: az összesen 55 oldalból (871–925.) nincs egyetlen, ahol ne lenne szükség valamilyen mértékben javításra (pl. csak a 871. oldalról 20 hibát jegyeztem fel). Természetes, hogy egy betű

alapján nem jogos egy egész szótár lényegére következtetni, de a vizsgált részből levont negatív benyomás kétségessé teszi az egész mű érvényét. Egyébként éppen a magyar–olasz részben lett volna módjuk az olasz munkatársaknak leginkább megmutatni közreműködésük fontosságát. Vizsgálatom eredménye viszont azt igazolja, hogy legalábbis az *Sz* betűt egyáltalán nem nézték át, hacsak külföldön élve nem csökkent anyanyelvükben való jártasságuk.

Az olasz–magyar kötet *A* betűjének szerkesztése, bár sok szempontból kifogásolható, nem olyan rossz, mint az *Sz*-é. Úgyhogy a továbbiakban elsősorban utalok az *Sz* nem megfelelő tartalmára, de nem hanyagolom el az *A*-t sem.

Kezdjük a szemantikai megfelelésekkel, mind a szavak, mind a frazeológia szempontjából. Egy magyar–olasz szójegyzéktől azt váránk, hogy magyar terminusnak vagy szintagmának egy modern olasz szó vagy kifejezés feleljen meg, hacsak nem olyan (jól körülhatárolt) korhoz kötött valamiről van szó, amelynek esetleg ugyanolyan korhoz kötött olasz megfelelője van. Ezzel szemben a főszerkesztő mai magyar közhasználatú szavakat, ill. szintagmákat gyakran elavult vagy használatból kiesett vagy egyenesen kitalált szavakkal, ill. szerkezetekkel fordít. A megoldás majdnem mindig Koltay-Kastnerre vezethető vissza, ez viszont annak a jele, hogy az átdolgozási munka nem volt igazán figyelmes. (A nyíl > után jelzem javításaimat és javasolataimat.)

szabad: ~ *elhatározásából* di propria sponte > di propria volontà/scelta [„spontee” egyébként határozószó lenne: ld. Zingarelli]

szabályzat: ~*től eltérő* extraregolamentare > non regolamentare

szabványelőírás norma standarda > norma standard

szaggatottan: ~ *beszél* parlare rottamente > parlare in modo sconnesso

szakadár **fm** clismatico [...] ?

szakdolgozat: ~*ot (meg)ír* v. *készít* dissertare, scrivere la tesi > scrivere la tesi

szál: *gyengéd szálak fűzik (vkihez)* essere in tenero (con q) > essere teneramente legato (a q)

szállás: ~*t kér (vkitől)* chiedere alloggio v. quartiere (a q) > chiedere alloggio (a q)

szállítmány [...] fornitura, fornimento > fornitura

számít: ~*hatunk vitára* possiamo far calcolo su un dibattito > possiamo aspettarci un dibattito

számla: *számlából levon* falcidiare > dedurre/detrarre/defalcare dal conto

—: *számlát nyit* aprire v. impiantare un conto > aprire un conto

számol: ~ (vkiivel) [...] contare (con q) > tener conto (di q)

szaporít: *ne ~suk a szót!* non dialoghiamo! > bando alle chiacchiere!

szaracén saraceno, saracino > saraceno

származik: *Romániából* ~ rampollare dalla Romania > essere originario della Romania, venire dalla Romania

- : *haszon* ~ *belőle* ne ritorna guadagno > ne viene/se ne ricava un guadagno
szárnycsattogás battito v. schiamazzo d'ali > battito d'ali
Szaúd-Arábia Arabia Saudiana v. Saudita > Arabia Saudita
szavazat: a ~okat megszámlálja [...] spogliare i voti > far lo spoglio dei voti
szavazattöbbség maggioranza v. maggioranza v. pluralità di voti > maggioranza dei voti
szefárd sefardino > sefardita
szégyell: *nem* ~ (*vmit*) avere la faccia di non peritarsi (di qc) > non vergognarsi (di qc)
szeles: ~ *eső* acquivento > vento e pioggia
szelid: ~ *lejtő* pendio legg(i)ero > pendio leggero
szélütött paralitico, colpito da apoplezia, accidentato > paralizzato, colpito da apoplezia
szelvény [értékpapíré] cupone, cedola > cedola
személyeskedés personalità > riferimenti/allusioni personali
személyválogatás: ~ *nélkül* senza accettazione di persona > senza selezionare le persone
szemforgató mn ipocrito > ipocrita
—: ~ *buzgóság* zelo ipocrito > zelo ipocrita
szerecsse: *szerecséje van a játékban* avere fortuna al gi(u)oco; **biz** essere in detta > avere fortuna al gioco
—: a *szerecsére bízza* affidare alla sorte > affidare (la cosa) alla sorte/fortuna
szerecsés: ~ *nap* [...] giorno avventuroso > giorno fortunato
—: ~ *csillagzat alatt született* [...] è nato colla camicia > è nato con la camicia
szerecsétlen [...] sciagurato, mal avventurato, malcapitato [...] > sciagurato, malcapitato
szerecsétlenség: ~ *et hoz* apportare disgrazia [...] > portare disgrazia
szereket: (*vkinek*) a ~ *ét elnyeri* affezionare (q) > conquistarsi l'affetto (di q)
szereketreméltó: ~ *tulajdonság* caratteristica amicante > caratteristica amabile
szerez: *előnyt* ~ ritrarre vantaggio > trarre vantaggio
szétáll divergere, scartarsi, scostarsi [...] > divergere, scostarsi
szétdobál [...] scombuire, scombussolare [...] > scompigliare, scombussolare
szétesik [...] andare in bricioli > andare in briciole
szétfeszít sbadire, fal saltare > forzare, far saltare
széthány [...] mettere a soquadro v. a conquasso v. sossopra > mettere a soquadro, mettere sottosopra
széthint spargere, dispergere > spargere, disseminare
széthúz: ~ *za a függőnyt* disserrare v. scostare le tendine > scostare le tende
szétlapít schiacciare, acciaccare > schiacciare, appiattare

- szétmorzsol* tritare, minuzzolare [...] > tritare, sminuzzare
- szétosztat* [tömeget] disperdere, (di)sciogliere, sbandare > disperdere, sparpagliare
- szétporlad* [...] (s)polverizzarsi > polverizzarsi
- szétszakíthatatlan* instrappabile > non strappabile, antistrappo
- szibériai* siberiano, siberico > siberiano
- szid biz* strigliare (q/qc), garrire (q/qc) > strigliare (q/qc)
- : ~ják egymást ingiuriarsi, scanagliarsi, inveire contro > ingiuriarsi, inveire l'uno contro l'altro
- szigorúan: nagyon szigorúan bánik* (vkivel) insevire (contro q) > trattare molto severamente (q)
- Szilézia* Silesia, Slesia > Slesia
- szín: ~ből rááll* far sembrante di essere d'accordo > far finta di starci
- színe-java* quinta essenza [...] > quintessenza
- színes: ~ film* film v. pellicola a colori, tecnicolor > film/pellicola a colori
- színlelt: ~ alázatosság* finta umil(i)tà > finta umiltà
- sziporkázás* [...] scintillamento > scintillio
- szív: ~ére vesz (vmit)* [...] accorarsi v. disaddolorarsi (per/di qc) > affliggersi/accorarsi (per qc)
- szível: nem ~ik* è malveduto > è malvisto
- szíves: legyen ~, mondja meg, hány óra?* abbia la compiacenza v. favorisca di dirti che ora è > per favore, mi dice che ora è?
- szívesen: nem ~ veszi* disaggradire, sgradire > non gradire
- szíveskedik: szíveskedjék (vmit megtenni)* voglia v. vogliate (inf.), abbia v. abbiate la bontà v. la gentilezza (di inf) > voglia (fare qc), abbia la bontà/gentilezza (di fare qc) [fasiszta „voi”?]
- szívvel-lélekkel: ~ kiáll (vmi mellett)* impegnarsi (in qc) di tutto petto > impegnarsi (in qc) con tutto se stesso
- szkennel* [...] scannare > scannerizzare
- szobafestő* imbianchino, riquadratore (di stanze) [...] > imbianchino
- szokás: úgy beszéltem önnel, ahogy férfiak közt* ~ vi ho parlato da uomo a uomo > Le ho parlato da uomo a uomo [fasiszta „vi” – ld. *szíveskedik*]
- : ~ban van essere in uso, essere in volta [...] > essere in uso
- : *nemzetközi ~oknak megfelelően* giusta la consuetudine internazionale > secondo la consuetudine internazionale
- szoknyabolond* [...] dongiovanni, civetto [...] > dongiovanni
- szolgálat: ~ban van* essere di servizio; [*rendőr*] star di fazione > essere di servizio
- szolgálatkész* servizievole, officioso, premuroso [...] > servizievole, premuroso

szolidáris: (vkivel) solidale (con q), solidario (con q) > solidale (con q)
szóló: az előttem ~ il preopinante, l'oratore che mi ha preceduto > chi ha parlato prima di me, chi mi ha preceduto
szombati di v. del sabato, sabatino > di/del sabato
szomorúság tristezza, malinconia [...], sconsolazione [...] > tristezza, malinconia
szopogat [bort] suziare > sorbire [„suziare” nem létezik, a toszkán népnyelvben van „suzzare”]
szorítás stretta, stingimento [sic], stringitura > stretta, stringimento
szőrszálhasogatás cavillo, cavillosità, cavillazione [...] > cavillosità, capziosità
sztaniol(papír) foglia di stagno, stagnola > (carta) stagnola
sztrájkoló: ~ munkás operaio in (i)sciopero > operaio in sciopero
szuggesztív suggestivo, impressivo > suggestivo
szúnyogháló zanzariera, conopeo > zanzariera
szűk: ~ látókörű ember uomo di orizzonte limitato, uomo di poco conoscenza [...] > uomo di orizzonte limitato
—: ~ében van (vminek) [...] essere a corto (di qc), essere corto (a/di qc) > essere a corto (di qc)
szülés: ~ előtt áll essere per sgravarsi > stare per partorire
szünet ~et tart pausare, far pausa [...] > fare una pausa
szüreti di vendemmia, vendemmiale > di/della vendemmia

Bőségesen idéztem az ilyen típusú hibákból, mert megcáfolják, hogy a főszervező valóban igyekezett volna korszerűsíteni Koltay-Kastner anyagát, mint ő maga állítja az Előszóban (V. o.).

Az Sz betűből ítélve az egész kötet tele van hintve szemantikai félreértésekkel és részben vagy egészen téves fordításokkal. Lássunk közülük néhányat.

szabadtéri: ~ mozi cineparco, cinema all'aperto; drive in > cinema all'aperto [„cineparco, drive-in”= autós MOZI]
szabálytalan: ~ parkolás posteggiamento abusivo > parcheggio irregolare/non consentito
szájsebész chirurgo dentista, odontoiatro [sic] > chirurgo stomatologo
szak: milyen ~ra jársz; milyen ~on tanulsz? che specializzazione frequenti? > che corsi frequenti?
szakminiszter ministro del dicastero v. competente > ministro competente
szaknévsor albo professionale, pagine gialle [...] > albo professionale [„pagine gialle” = arany oldalak]
szakorvosi: ~ rendelőintézet policlinico > ambulatorio specialistico
szaktanácsadás consultazione > consulenza

- szál*: *egy ~ ingben in una sola camicia* > *in camicia*
száll: *fejébe ~t a dicsőség la gloria gli dà alla testa* > *la gloria gli ha dato alla testa*
szállingózik [hír] *correre* > *circolare*
szállóige *proverbio, sentenza [...]* > *sentenza [„proverbio” = közmondás]*
szalonna: *húsos ~ lardo magro* > *pancetta, bacon*
számít: *ez öt pontnak ~ contare cinque punti* > *questo vale cinque punti*
számítás: *~ba vesz (vmit) [...]* *tenere calcolo (di qc)* > *tener conto (di qc)*
szántás: *~ra alkalmas föld campo aratorio* > *campo arabile*
szarv: *eltalálta ~a közt a tőgyét, a ~a közt keresi a tőgyét* *mettere il carro innanzi ai buoi* > *prendere un grosso granchio [„mettere il carro innanzi ai buoi” = visszájára csinálja a dolgot – Herczeg 278.]*
szavazóállomás *stazione elettorale* > *seggio elettorale*
székesfőváros *città residenziale, capitale* > *capitale [Budapest hivatalos neve 1892 és 1945 között – vö. ÉKSz. 1260.]*
szélcsendes *salmo [sic]* > *senza vento; in bonaccia*
szem: *rossz ~mel néz girare, guardare storto* > *guardare storto*
szemét: *annyi, mint a ~ essere a bizzeffe v. a cosa di qc > ce n'è a bizzeffe*
szemétdomb [...] *letamaio* > *immondezzaio*
szemlélő: *külső ~ contemplatore esterno* > *osservatore esterno*
szénsavas: *~ ásványvíz acqua gassosa v. di Seltz v. frizzante* > *acqua minerale gassata/frizzante*
szerencse: *sok szerencsét kíván (vkinek vmihez) felicitare (q di qc) [sic], felicitarsi (con q di qc); congratularsi (con q di qc), fare le congratulazioni (a q per qc), rallegrarsi (a q [sic] per qc), complimentare (q per qc)* > *augurare buona fortuna (a q per qc), fare tanti auguri (a q per qc)*
szerep: *egy ~et alakít v. játszik* *creare una parte* > *interpretare una parte*
szervíz *rimessa* > *servizio [BMW, Opel, Fiat stb.]*
szerzőtárs *collaboratore* > *coautore*
szeszipar (*settore di*) *distillazione* > *industria degli alcolici*
szétkapkod: *~ják andare a ruba* > *va a ruba*
szétlő *distuggere a colpi di cannone* > *distuggere a colpi di arma da fuoco*
szétoszt: *~ja a kártyákat [...]* *sfogliare le carte (da giuoco)* > *dare le carte (da gioco)*
szifilisz: *~ kiütés* *inflammazione sifilitica* > *eruzione sifilitica*
szifonpatron *capsula per sifone* > *cartuccia/bomboletta per sifone*
szigetelés [...] *coibenza* > *coibentazione*
színlég: *~ tesz (vmit)* *fingerare (di inf)* > *fingerare di fare (qc)*
szintén: *~ zenész* *ugualmente musico* > *~ zenész* **átv biz kb** *siamo sulla stessa barca*

szív: *van ~e (vmit megtenni)* farcela (a inf) > avere il coraggio (di fare qc)
 —: *~vel-lélekkal* con cuore e anima > anima e corpo
szivattyú: *a ~t megindítja* far girare v. menare la pompa > avviare la pompa
szíverősítő mn orv cardiaco > cardiotonico
szklerózis: *~ multiplex* sclerosi multiplex > sclerosi multipla
szóképzés formazione delle parole, morfologia > formazione delle parole
 [„morfologia” = *alaktan*]
szókincs [...] patrimonio lessicale, materiale linguistico > patrimonio lessicale
szolidaritás: *~t vállal a sztrájkolókkal* essere solidale v. solidarizzare con gli operai > essere solidale/solidarizzare con gli scioperanti
szótagszám computo v. numero delle sillabe > numero delle sillabe
szőlőlugas [...] pergolato, androne > pergolato [„androne” = *kapualj*]
szúnyogirtás [...] disinfezione di zanzare > disinfestazione delle zanzare
szűr cappotto di pelle (dei pastori ungheresi) > pastrano di feltro (dei mandriani ungheresi) [ÉKSz. 1320.]

Nem ritkák a frazeológiai vagy szintagmatikai túlzások, míg itt-ott terjengős magyarázatokkal és valódi barokk formulákkal találkozunk, Koltay-Kastner mintájának megfelelően.

szabad: *~ akaratából* di sua (libera) volontà > di sua spontanea volontà
 —: *~ idejében* a suo tempo perso v. avanzato, nel suo tempo libero > nel tempo libero
szabadnapos avere la sua giornata di libertà > libero dal lavoro
szabadrúgás: *~t elvégez* compiere il calcio di punizione > eseguire/tirare la punizione
szabadul: *nem tudok ~ni a gondolattól, hogy* non posso distogliere la mente (da inf) > non posso togliermi dalla testa che
száj: *~ára üt vkinek* picchiare la bocca di q > colpire q alla bocca
szak: *magyar–olasz ~ra jár* studiare lingua e letteratura ungherese ed italiana > studiare/frequentare ungherese e italiano
szakad: *külföldre ~t hazánkfia* compatriota staccato dalla patria (all'estero) > compatriota rifugiatosi all'estero
szakasztott: *~ másai egymásnak* somigliarsi a pennello > si somigliano come due gocce d'acqua
szakbarbár <persona specializzata in qualche materia di scarse vedute> > <persona poco esperta nel suo campo>
szakfelügyelet okt <ispezione dell'insegnamento delle varie materie nelle scuole> > <ispezione sulla didattica>

- szakirodalom [egy kérdés]* bibliografia di una questione (professionale) > bibliografia specialistica
- szakmunkástanuló* studente di un ramo specializzato, studente in una scuola professionale [...] > studente di scuola professionale
- szaknyelv* lingua speciale, terminologia di una materia v. di una professione > lingua specialistica/settoriale
- szakos: olasz* ~ fa come materia l'italiano > studia italiano
- számú: hányas* ~ *cipőt adjak?* di che [sic] numero di scarpe Le posso portare? > che numero di scarpe ha/porta/desidera?
- szándék: előre megfontolt* ~*kal* con intenzione premeditata > con premeditazione
- származás: ~ra nézve török* [...] è discendente di padri turchi > quanto a ascendenza è turco
- származó: megbízható forrásból* ~ *hír* notizia avuta da una fonte sicura v. certa > notizia da fonte sicura
- szegődik: katonának* ~ assoldarsi, ingaggiarsi, arr(u)olarsi > arruolarsi
- széles: ~re kitarja az ajtót* aprire la porta a due battenti, spalancare la porta > spalancare la porta
- személydíjszabás* tariffa dei trasporti di viaggiatori > tariffa viaggiatori
- személedobó [helyiség]* <camerino per buttare le immondizie> > vano per le immondizie
- szemmérték: ~re* a giudizio dell'occhio > a occhio
- szerep: rögtönzi* ~*ét* improvvisare la sua parte > improvvisare
- szereplő: a regényben* ~ *személyek* i personaggi che figurano nel romanzo > i personaggi del romanzo
- szeret: a paradicsom a káliumban gazdag talajt* ~*i* il pomodoro è ghiotto di potassio > il pomodoro richiede un terreno con molto potassio
- szerint: bizonyos források* ~ stando alle affermazioni di certe fonti > stando a certe fonti
- színe-java: a társadalom* ~ (tutt')il fior fiore della società > il fior fiore della società
- szísszenés: egy* ~ *nélkül* senza far sentire un lamento > senza un lamento
- szja-mentes* esente dall'imposta sul reddito delle persone fisiche > esente da IRPEF
- szórakozik: azzal* ~, *hogy engem piszkál* si piglia il divertimento di stuzzicarmi > si diverte a stuzzicarmi
- szögesdrót* filo (di ferro spinato) > filo spinato
- szőlőzsír* unguento per le labbra > lucidalabbra
- szúnyog: malária* ~ [sic = *maláriaszúnyog*] zanzara da malaria > anofele
- szűzpecsenye* filetto d'arrosto > filetto

Az olasz–magyar kötetből (a továbbiakban HJ rövidítéssel [= Herczeg–Juhász]) idézzük hasonlóképpen:

agenzia: ~ *di cambio valutario* > ~ *di cambio*

agevole: *compito* ~ *da fare* > *compito* ~

anzianità: *promozione per l'ordine d'~* > *promozione per ~*

apertura: **pol** ~ *verso la sinistra* > ~ *a sinistra*

assaporare: *stavamo assaporando il dolce* ízlelgettük a finom süteményt > ízlelgettük a süteményt

automatico: *bottone* ~ *a pressione* > *bottone* ~

automobile: *meccanico delle automobili* > *meccanico*

avanguardia műv hagyományellenes, újító művészeti mozgalmak a XX. században > avantgárd

avanguardista az avantgárdisták követője > avantgardista

avanti: *tirare a campare* ~ > *tirare a campare*

A főszerkesztő (de – meg kell hagyni – a kiadó) figyelmetlenségének jele a megfelelések hiányossága vagy a két nyelv közti megfelelés teljes hiánya.

szabadságvesztés: ? [hiányzik a köv. olasz fordításnak megfelelő magyar mondat:] *è stato condannato a sei mesi di reclusione v. di prigione*

szabott: *ár prezzo fisso* > ~ *ár*

száj: *betömi a száját cucire* v. *tappare la bocca a q* > *betömi vkinek a ~át*

számít: *csak saját erőmre ~ok affidamento* > *faccio affidamento solo sulle mie forze*

számítástechnikai: *oktatás* > ~ *oktatás*

szandál: *a (szerzetes) barátok ~ja* i sandale [sic], i calzari > i sandali/calzari dei frati

szankció: *~t alkalmaz vki ellen* applicare una sanzione contro > applicare una sanzione contro q

szárny: *~át szegi (vminek/vkinek)* tarpare v. far abbassare le ali (a q) [...] > **átv** *~át szegi (vminek/vkinek)* tarpare/far abbassare le ali (a qc/q)

szatíra: *szatírát ír* satireggiare > scrivere satire, satireggiare

szeges: ~ *cipő chiodate* [...] > scarpe chiodate

székely <ungherese della Transilvania sud-orientale> > székely, <ungherese della Transilvania sud-orientale>

szélesség: *déli* ~ *latitudine australe* > *latitudine sud/australe*

—: *az északi ~ 46. fokán* sul 46-esimo grado dell'latitudine [sic] boreale > al 46° grado di latitudine nord/boreale

személynév nome di persona > nome di persona, antropónimo

szemináriumi seminaristico > seminaristico; seminariale
szén-monoxid: ~-mérgezés ossicarbonismo > intossicazione da monossido di carbonio, ossicarbonismo
szent: *annyi szent, hogy ...* una cosa è certa ... > una cosa è certa, che ...
szentfazék iron ritk leccasanti > baciapile, leccasanti [ÉKSz. 1273. o. szerint nőre vonatkozik és **nép gúny**, nem **ritk**]
szépirási: ~ *gyakorlatok* esercizi calligrafia > esercizi di calligrafia
szépszerével: ~ *elér (vmit)* ottenere con le buone > ottenere (qc) con le buone
szerelem: *szerelmet vall (vkinek)* dichiararsi v. dichiarare il proprio amore > dichiararsi (a q), dichiarare il proprio amore (a/per q)
szerencsemalac porcellino portafortuna > porcellino portafortuna, <maialino vivo che si sorteggia a San Silvestro come portafortuna per l'anno nuovo>
szerint: *súly ~ csoportosít* classificare in base peso > classificare in base al peso
szerző: *színpadi* ~ drammaturgo, autore > drammaturgo, autore di teatro
szerződés: *a ~ pontja* clausola, capitolo > clausola/capitolo del contratto
szesz alcol [...] > alco(o)l
szesztilalom proibizione della vendita di prodotti alcolici > proibizionismo, proibizione della vendita di alcolici
szétdörzsöl: ~ *i a festéket* spalmare > spalmare la vernice
szétfőtt (s)cotto, troppo > scotto, troppo cotto
sziklamászás scalata di rocce > scalata/arrampicata su roccia
szillabikus: ~ *verselés* ritmo v. metro sillabico > versificazione sillabica, metro sillabico
színházi: ~ *látcső* cannocchiale da teatro, binocolo > cannocchiale/binocolo da teatro
szinkrón: ~ *tolmácsolás* interpretazione simultanea > interpretazione/traduzione simultanea
szivárgás: *állandó* ~ gemitio > stillicidio, gemitio
szó: *egy ~, mint száz* farla breve [...] > a/per farla breve
szófogadatlan disubbidiente [...] > disobbediente, disubbidiente
szófogadó ubbidiente [...] > obbediente, ubbidiente
szótagírás sillabismo > scrittura sillabica, sillabismo
szöglet: *asztal kiálló ~e* spigolo > spigolo del tavolo

A HJ-ből:

affaire <jelentős közéleti, politikai esemény> > <jelentős közéleti esemény>, ügy
apostolico: *chiesa apostolica* katolikus egyház > *chiesa cattolica e apostolica romana*

asciutto: ~ *al burro* vajjal készült főtt tészta > *pastasciutta al burro* főtt tészta vajjal

associare: ~ *un morto* halottat elkísér > ~ *un morto alla chiesa* halottat templomba elkísér

autore: *anonimo* > ~ *anonimo*

avance: *respingere* ' ~ > *respingere un'* ~

azienda: ~ *agricola statale* mezőgazdasági üzem > állami mezőgazdasági üzem

Még nagyobb számban fordulnak elő pontatlan megfelelések.

szalmaláng: *csak ~!* il trotto dell'asino dura poco > è un fuoco di paglia

szárny: ~ *alá vesz (vkit)* prendere (q) sotto le ali v. sotto l'egida > prendere (q) sotto le proprie ali/la propria egida

szavahihető: ~ *forrás* fonte autentica > fonte attendibile

szavajárása: *az ő ~ szerint* come suole dirlo > come suole/è solito dire

szavaz: *igennel* ~ votare con sì v. affermativamente > votare sì

—: *nemmel* ~ votare contrariamente > votare no

szavazótábor [...] aderenti elettorali > bacino elettorale

száz: *az emberek ~ai* centinaia e centinaia di gente > centinaia (e centinaia) di persone

százan cento > (in) cento

szed: *fogamzásgátlót* ~ prendere pillole (anticoncezionali) > prendere la pillola (anticoncezionale)

szédít [...] far venire i capogiri > far venire il capogiro

szegény: ~ *anyám!* la mia povera mamma! > povera mamma!

szegéz: *földre ~ett tekintettel* con gli sguardi fissi al suolo > con lo sguardo fisso/ con gli occhi fissi a terra

szégyenérzet: ~ *nélküli ember* uomo senza rossore > uomo spudorato

szekérponyva copertone (del carro) > tendone da carro

szekrény: *akasztós* ~ armadio da pendere > armadio appendiabiti

szektás: ~ *nézeteket vall* avere un'opinione settaria v. faziosa > avere opinioni settarie/faziose

szelet: *adj egy ~ almát* dammi uno spicchio di mela > dammi una fetta di mela

szem: ~ *előtt tartva [mint célt]* tenendolo in vista come scopo > tenendolo presente (come scopo)

személyvonat treno locale > treno regionale, *rég* treno locale

szeminárium: ~ *dolgozat* composizione seminaristica, compito seminaristico > compito seminariale

szénanátha [...] febbre da fieno > raffreddore da fieno

- szenderül*: végső álomba ~ addormentarsi nella morte > addormentarsi per sempre
- Szent Iván-éji* di mezza estate > *szentivánéji* [?] di notte di mezza estate
- széntül* [sic]: ~ *ígér* ripromettere solennemente > *széntül ígér* promettere solennemente [a *széntül*- = *széntül*-lel kapcsolatban még hozzáfűzöm, hogy *széntüzelés* és *széntüzelésű* szavak közé illesztették be (895. o.), holott természetesen a *széntüzelés* előtt lenne a helye]
- szennyeződik* [...] diventare inquinato > inquinarsi
- szép*: ~ *arc un visino grazioso* > un bel viso
- szépségtapas*z neo > neo finto
- szemelőcsarnok* sala di montaggio > reparto (di) montaggio
- szerep*: (vminek) a ~ét betölti coprire il ruolo (di q) > (vkinek) a ~ét betölti ricoprire il ruolo (di q)
- szeret*: nagyon ~i szüleit è molto amoroso verso i suoi genitori > è molto affezionato ai genitori
- szerkesztő*: [szótáré] felelős ~ gerente responsabile > [lapé] felelős ~ direttore responsabile
- szereztesrend*: a ~ek feloszlatása soppressione dei monasteri > soppressione degli ordini religiosi
- szesztestvér* compagno di bicchiere v. tazza > compagno di bicchiere/bevute
- szétszór* [trágyát] disseminare (il concime) > spargere (il concime)
- szetter* cane da fermo [...] > razza di cane da ferma
- szikkad*t: ~ *kenyér* pane raffermo v. stagionato > pane raffermo/secco
- szilárdan*: ez az asztal nem áll ~ questa tavola non sta fissa > questo tavolo non è stabile
- : ~ *ül a nyeregben* essere a cavallo > stare ben saldo in sella
- : ~ *kitart (vmi mellett)* essere fermo (in qc) > perseverare tenacemente (in qc)
- szilikonos*: ~ *mell* seno di silicone > seno al silicone
- színdarab* produzione teatrale [...] > pezzo teatrale
- színjeles*: ~ *bizonyítvány* pagella con sole note eccellenti > pagella con soli dieci
- színpad*: ~ *háttér*e scena di fondo [...] > sfondo
- színvonal*: *csökken a* ~ il livello scende v. cade > il livello scende/cala
- sziszeg*: ~, *mint a kígyó* fischia come una serpe > sibila come una serpe
- szívélyes*: *mindenkivel* ~ è familiare con tutti > è amabile/affabile con tutti
- szíverősítő* [...] un bicchiere > cicchetto
- szófükar* scarso di parole [...] > parco di parole
- szókapcsolat* unione di parole > nesso di parole, sintagma
- szól*: a *levél így* ~ la lettera scrive così > la lettera dice così

szolga: *átv alázatos szolgája* a suo servizio > *rég alázatos szolgája* servo suo
szóló: *névre ~ meghívó* invito a nome > invito strettamente personale
szórend collocazione delle parole [...] > ordine delle parole
szorult: *~ helyzetben van* essere nelle strette > essere alle strette
sztrájk: *figyelmeztető* ~ sciopero di richiamo > sciopero di avvertimento
szükséglet: *~ek kielégítése* sod(d)isfacimento del bisogno > soddisfacimento dei bisogni [„sodisfacimento” irodalmi toszkán – ld. Zingarelli]

A HJ-ből:

aggiornato: *dizionario ~ átdolgozott v. bővített szótár* > korszerűsített szótár [„átdolgozott” = *riveduto*; „bővített” = *ampliato*]
allagare: *la città è allagata da turisti* > *la città è inondata di/dai turisti*
ambientare: *lo scrittore ha ambientato l'azione nel secolo precedente* az író a múlt századba helyezte a cselekményt > az író az előző századba helyezte a cselekményt
anteriore: *i piedi anteriori del cavallo* > *le zampe anteriori del cavallo*
asino: *far il calcio dell'~* > *dare il calcio dell'~*
attestare: *si attesta che la firma qui sopra apposta è di NN* igazolom, hogy a fenti aláírás X. Y. hiteles aláírása > *si attesta che la firma qui sopra apposta è di X Y [N.N. = „ismeretlen apától származó vagy ismeretlen személy”]*
avanti: *essere ~ negli v. con gli anni* öregszik > idős, öreg
avere: *ho sempre sullo scrittoio quel libro che mi hai regalato* az íróasztalomon mindig ott tartom azt a könyvet, amelyet nekem ajándékoztál > *ho sempre sulla scrivania il libro che mi hai regalato*

Egymást érik a szintaktikai vagy szintagmatikai hibák, különösképpen megszámlálhatatlanul sok a vonzathiba.

szabadalom: *szabadalmat szerez* procurarsi brevetto per > assicurarsi un brevetto
szabadúszó: *~ vagyok évek óta* sono v. faccio (il) libero professionista da anni > da anni sono libero professionista/faccio il libero professionista
szakad: *~ az eső [...]* piovere dirotto [...] > piove a dirotto
számít: *(vmire/vkire)* contare (su qc/q), contare (su/sopra qc/q) [...] > contare (su qc/q)
számítás: *~ba vesz (vmit)* prendere in considerazione (di qc) [...] > prendere in considerazione (qc)
szavajárása: *ez a ~* è suo modo di parlare > è il suo modo di parlare
szavaz: *név szerint* ~ votare con appello nominale > votare per appello nominale

Székelyföld la terra degli Székely > Terra dei székely
széklet: *rendben van a ~e?* ha qualche problema delle attività intestinali? > ha qualche problema nelle/con le attività intestinali?
szélirány: *uralkodó ~* direzione (pre)dominante da vento > direzione (pre)dominante del vento
szem: *(vkinek) a ~e láttára* avanti ai occhi (di q) [...] > davanti agli occhi (di q)
szenvédély: *~e a sport* è appassionato dello sport > è appassionato di sport
szeret: *nem ~ korán felkelni* non gli piace (di) alzarsi di buon'ora > non gli piace alzarsi presto
szilárdan: *~ bízik (vmiben)* avere ferma fiducia (di inf) > avere ferma fiducia (in qc)
szimpatizál: *(vkivel) [...]* avere simpatia (con/per q) > avere simpatia (per q)
szín: *(vkinek) a ~e elé járul* andare nel cospetto (di q) > andare al cospetto (di q)
színház: *~ba megy* andare al teatro > andare a teatro
színházlátogatás l'andare al teatro [...] > l'andare a teatro
szó: *erről ~ sincsen* è fuor di questione > è fuori questione
szokás: *~a hazudni [...]* è solito di mentire v. di dire bugie > è solito mentire/dir bugie
szokik: *én így szoktam [...]* sono solito di fare così -> sono solito fare così
---: *szokott dohányozni* è solito di fumare > è solito fumare
szolgálat: *~on kívül helyez* mettere fuori d'uso > mettere fuori uso
szolgáló [...] donna da faccende > donna di servizio
szomjúság: *~ot okoz* far venir la sete > far venir sete
született: *(vmire)* nato (fatto) (a qc) [...] > nato/fatto (per qc)

A HJ-ből:

acqua: *sport dell'~* > *sport acquatico*
agrario: *facoltà agraria* > *facoltà di agraria* [a példának az *agraria* főnév alatt kellene állnia]
allenamento: *fare l'~* > *fare ~*
ammiratore: *io sono il Suo ~* > *io sono un Suo ~*
ammollire: *se non fai lo sport, ti ammollisci* > *se non fai sport, ti rammollisci*
andante: *anno ~* > *l'anno ~*
appellare: *me ne appello alla tua coscienza* > *mi appello alla tua coscienza*
arieggiare: *questo pittore arieggia a Raffaello* > *questo pittore arieggia Raffaello*
assurdo: *è cosa assurda a credere che* > *è cosa assurda credere che*
atingere: *ho attinto alla notizia da buona fonte* > *ho attinto la notizia da buona fonte*

atto: mettere in atti > mettere agli atti
avidità: l'~ del v. al denaro > ~ di denaro

Meg kell említenünk továbbá a morfológiai hibákat.

száguld: ~j az orvosért va di galoppo a chiamare il medico > va' di galoppo
[jobb lenne: corri] a chiamare il medico
szaporodik: szaporodjatok és sokasodjatok! crescete e moltiplicate! > crescete
e moltiplicatevi!
szívesen: ~ látott [...] benvenuto > benvisto
szó: a ~ végén in fin di parola > in fine di parola
—: *senki sem áll vele ~ba* nessuno l'accosta v. ci parla > nessuno gli parla/gli
rivolge la parola
szomorúság: ~ot okozó dispiacevole > spiacevole
szökell: ~ve a saltellini [...] > a saltelli
szőrös: ~ mell petto peloso v. velloso > petto peloso/villoso
szpiker annunziatore [...] > annunciatore (-trice)

Egy példaválaszték a HJ-ből is:

anno: portarsi bene gli anni > portar bene gli anni
—: *portarsi male gli anni > portar male gli anni*
Antonietta Antónia > Tóni, Tónika
arrabbiare: fare arrabbiarsi (q) > far ~ (q)
assomigliare: si assomigliano come due gocce d'acqua > si assomigliano co-
me due gocce d'acqua
assurgere: assorse a capo dello stato > assurse a capo dello stato

Mivel a főszerkesztőnek valószínűleg nincs folytonos jártassága az olasz beszélt nyelvben, a fent jelzett hiányosságokon túl igen gyakran nem tudta megadni az olasz jelentés ill. szó stilisztikai értékét vagy használati terét, vagy pedig tévesen adta azt meg. Másrészt olykor nem tartotta szükségesnek közölni a magyar terminus sajátos stilisztikai értékét. Az eseteknek csak minimális részét idézem, mert megszámlálhatatlanul sok van belőlük.

szajha puttana, prostituta, squaldrina, meretrice, troia > *szajha durva* [az ÉKSz. 1237. o. meghatározása szerint] puttana, troia
szalag nastro, cintolo > nastro, **toszk** cintolo
szálka: más szemében meglát ja [sic] a szálkát, a magáéban a gerendát sem >
átv más szemében meglátja a szálkát, a magáéban a gerendát sem
szárny: ~akat ad (vkinek) > átv ~akat ad (vkinek)

szaros durva merdoso; **argó róm** stronzo > *szaros durva* merdoso, stronzo
[„stronzo” Zingarelli szerint is durva, de nem a római argó sajátossága, mint ahogyan Koltay-Kastnert követve jelzi Juhász]

szénszünet > *szénszünet rég*

szentség: a ~ek felvétele után meghal morire v. decedere munito dei Sacramenti
> *morire/vál* decedere munito dei sacramenti

szennyes: kiteregeti ~ét lavare il bucato in pubblico > **átv kiteregeti ~ét** lavare i
panni sporchi in pubblico

sziesztázik [...] **biz** dormire la satolla > **toszk** dormire la satolla

szíj cinghia; nép cigna > cinghia, **toszk** cigna

szín: zöldes ~ben játszik tendere al (color) verde, verdeggiare > tendere al (co-
lor) verde, **ritk** verdeggiare

szív succhiare, succiare, suggerere > succhiare, **nép toszk** succiare, **vál** suggerere

születésnap compleanno [...], natalizio > compleanno [...], **vál** natalizio

szüz: ~ leány vergine; **vál** pulcella > vergine, **ritk vál** pulcella

És még a HJ-ből:

abduano Adda-melléki > *abduano vál*

accelerato **fn** személyvonat > **fn rég** személyvonat

accidente **2.** baleset, szerencsétlenség > **2. rég** baleset, szerencsétlenség

aerodromo repülőtér > *aerodromo vál*

agnolino helyes kisfiú > *agnolino rég*

alea **1.** szerencsejáték **2.** kockázat, kockáztatás; esély > **1. vál** kockázat, koc-
káztatás **2. rég** szerencsejáték

ammazzare: nép ~ *il porco* disznót öl, vág > ~ *il porco* disznót öl/vág

amore: ritk fare l'~ (con q) > **biz fare l'~ (con q)**

appetto **1.** szemben [...] > *appetto vál*

avventura: mettersi in ~ > **rég mettersi in ~**

azzeccare **3.** köze van hozzá > **3. tájszó** köze van hozzá

Az olasz mondatokban a szórend nem mindig a standard szerinti.

szám: a nagy ~ok törvénye la legge dei numeri grandi > la legge dei grandi nu-
meri

—: *a műsor következő ~a* il seguente numero del programma [sic] > il numero
seguente del programma

számos: ~ esetben in casi numerosi > in numerosi casi

—: ~ *hibát ejt* commettere errori molteplici > commettere molteplici errori

- százszor*: ~ *inkább a halált!* preferisco la morte cento volte! > preferisco cento volte la morte!
- széles*: ~ *jókedvében* preso dalla gioia pazza [...] > preso dalla pazza gioia
- szembejön*: *az utcán szembejött velem* per la strada mi venne incontro > mi venne incontro per la strada
- szerencse*: *piszok szerencséje van* ha una sfacciata fortuna > ha una fortuna sfacciata
- szerencsétlen*: ~ *csillagzat alatt született* nato sotto una stella cattiva > nato sotto una cattiva stella
- szerencsétlenül*: *a ~ járt utas* il viaggiatore malcapitato > il malcapitato viaggiatore
- szerény*: ~ *magatartás* modesto atteggiamento > atteggiamento modesto
- szeret*: *nem nagyon ~ek (vmit)* poco mi garba (qc) > (qc) mi garba poco
- szertő*: ~ *fiad* tuo figlio affezionato > il tuo affezionato figlio
- szó*: ~ *nélkül elvitte* lo prese con sé senz'altro > lo prese senz'altro con sé
- szoros*: ~ *kapcsolat* stretto nesso [...] > nesso stretto
- szótag*: *utolsó előtti* ~ sillaba penultima > penultima sillaba
- szökik*: *fejébe ~ a vér* gli va v. sale il sangue alla testa > il sangue gli va/sale alla testa
- szörnyen*: ~ *fél (vmitől)* avere una matta paura [...] (di qc) > avere una paura matta [...] (di qc)
- szörnyű*: ~ *gaztett* mostruoso delitto > delitto mostruoso
- : ~ *látvány* [...] orribile vista > vista/visione orribile

A HJ-ből:

- ammontare*: ~ *denaro del costante* [sic] v. *in cassa* > ~ *del denaro contante/in cassa*
- apparente*: *senza ~ motivo* > *senza (un) motivo* ~
- appena*: ~ *mi reggo in piedi* > *mi reggo ~ in piedi*
- attore*: *il principale* ~ > *l'~ principale*

Néhol helytelen az olasz szó neme vagy téves a nem szerinti egyeztetése.

- szám*: *kerek* ~ cifra v. numero tondo > cifra tonda, numero tondo
- számvevőszéki*: ~ *vizsgálat* indagine v. inchiesta del Corte dei Conti > indagine/inchiesta della Corte dei Conti
- szívecske*: *szívecském* [...] anima mio [...] > anima mia
- szlogen* [...] frase v. motto pubblicitario > frase pubblicitaria, motto pubblicitario

szokatlan: történt valami ~? è successo qualcosa inconsueta? > è successo qualcosa di inconsueto?

szóvivő fn portavoce n > szóvivő fn portavoce [„portavoce” lehet mind hím-, mind nőnemű; Zingarelli a szám szempontjából változatlanoknak minősíti, következőképpen a Koltay-Kastner és Juhász által megadott „le portavoci” nőnemű többes nem helyes]

sztratoszférarepülés volo v. ascensione stratosferica > volo stratosferico, ascensione stratosferica

A HJ-ből:

arte: usare mali arti > usare male arti

avance: fare un ~ (a q) > fare un'~ (a q)

azione: l'~ di questo veleno è potentissimo > l'~ di questo veleno è potentissima

Egyes olasz szavak esetében téves a hangsúly. (A hangsúlyt mindig a hagyományos módon jelölöm, a normát illetően pedig a Zingarellit veszem alapul.)

Szahara Sàhara > Sahàra /saàra/

szárcsa folàga > fòlaga [az olasz–magyar kötetben „folaga” helyes hangsúllyal szerepel]

szépségápolás [...] còsmesi > cosmèsi

szike bisturì > bìsturi

A HJ-ből:

Adria > Àdria [Adria város Veneto tartományban, és a szónak nincs – a magyarral ellentétben – Adriai-tenger jelentése]

Àllah > Allàh /allà/

alofita > alòfita

A szerző gyakran nem követi az olasz helyesírási szabályokat, sőt a magyarokat sem mindig. Az olaszt illetően különösen szembeötlőek a szótag-eltválasztási hibák, amelyek egy-egy szótag új sorba átvitelekor jelentkeznek. (A téves elválasztás és a megfelelő javítás jelölésére az elválasztójelet [-] használok.)

száj: pre-ndere [...] (qc) in bocca > pren-dere [...] (qc) in bocca

szaktudás [...] coscienza [...] professionale > conoscenza [...] professionale

szemelget [...] sgran-occhiare > sgra-nocchiare

szemle: szemlet tart [3-szor] > szemlét tart

szempilla: még csak a szempillaja sem rezdült meg > még csak a szempillája sem rezdült meg
széna: rosszul áll a szénaja > rosszul áll a szénája
szenteste vigilia di natale > vigilia/notte di Natale, notte santa
Szent János-áldás > szentjánosáldás [vö. pl. ÉKSz. 1273.]
szerdá: minden szerdan > minden szerdán
szintügy: così, come > così come
színvonal: tartja a színvonalat > tartja a színvonalát
szívesen: é benvenuto da tutti > è benvenuto da tutti
szíveskedik: finalmente si é degnato di farlo > finalmente si è degnato di farlo
szívszagató: [...] urli angos-cianti > urli ango-scianti
szó: intrattenere la comitiva (con chiacchere) > intrattenere la comitiva (con chiacchiere) [„chiacchere” még kétszer szóbeszéd alatt]
szócséplés: non è altro che blablá > non è altro che blablá
szokás: é di uso commune > è di uso comune
szólógitáros solista di ghitarra > solista di chitarra
szövődik: tra di loro [...] sboccio l’amore > tra di loro [...] sbocciò l’amore
szubrett [...] soub-rette > sou-brette
szükség: chiamami se hai bisogno di qualche cosa > chiamami, se hai bisogno di qualche cosa

A HJ-ből:

abbondare: nel bosco abbo-ndano i funghi > nel bosco abbon-dano i funghi
accompanyare: [...] con un’altro > con un altro
acqua: me-ttere a pane e a ~ > met-tere a pane e ~
 —: acqua-ccia > acquac-cia
addetto: vagone ~ al trasporto delle merci > vagone ~ al trasporto (delle) merci
agente: ~ [...] di comme-rcio > ~ [...] di commer-cio
agire: [...] (vkivel szemben cont-ro q) > (vkivel szemben con-tro q)
ala: in un ba-tter d’ali > in un bat-ter d’ali
alcuno: alcuni lo vorre-bbero > alcuni lo vorreb-bero
allorché: ~ mi vide mi venne incontro > ~ mi vide, mi venne incontro
allorquando: stavo camminando ~ lo vidi > stavo camminando, ~ lo vidi
alterato: pronu-nzia alterata > pronun-cia alterata
anatra: anatre-tta > anaret-ta
annaspere: lo scolaro annaspava nel rispo-ndere > lo scolaro annaspava nel rispon-dere

annebbiare: *le passioni anne-bbiano l'intelletto* > *le passioni anneb-biano l'intelletto*
annunciare: *il barometro annuncia pio-ggia* > *il barometro annuncia piog-gia*
ante litteram előfutár szerű [...] > előfutárszerű
anticipo: *ba-ttere sull'~* > *bat-tere sull'~*
anzi: *sta per partire ~, credo che sia già partito* > *sta per partire, ~, credo che sia già partito*
approssimativo: *ca-lcolo ~* > *cal-colo ~*
arbitrio: *pre-ndersi l'~ di fare* > *pren-dersi l'~ di fare*
ariostesco: Ariosto eposza [az Őrjöngő Lóránd] > Ariosto eposza [Az őrjöngő Loránd] [A magyar helyesírás szabályai (1984: 263) szerint: „Loránd”, de „Lóránt”]
arma: *fa-bbrica d'armi* > *fab-brica d'armi*
 —: *comba-ttere ad ~ bianca* > *combat-tere all'~ bianca*
asburgico: *la dinastia asbu-rgica* > *la dinastia asbur-gica*
atlantico: *fauna atla-ntica* > *faunaatlan-tica*
attirare: *la calamità attira il ferro* > *la calamita attira il ferro*
augurio: *uccello di mal'~* > *uccello del mal ~*
autorizzazione: *~ dell'ufficio dei cambi* > *~ dell'ufficio cambi*
avvenire: *ecco come avve-nnero le cose* > *ecco come avven-nero le cose*
avversativo: *ellent-étes kötőszó* > *ellen-tétes kötőszó*
azione: *~ tensio-attiva* > *~ tensioattiva*

A HJ-ben több szónál téves a kiejtésre vonatkozó információ. (Az *e* és az *o* zárt vagy nyílt voltát éles [é, ó] ill. ferde [è, ò] ékezzettel jelölöm, a zöngés *s-t* [z]-vel, a zöngés *z-t* pedig [dz]-vel.)

abbu(ò)no [sic], *abbóno* > *abbuòno*, **nép** *abbòno*
acataléttico > *acatalèttico*
accidèmpoli > *accidèmpoli*
accidénte > *accidènte*
acquiescénte > *acquiescènte*
agémina > *agèmina*
agènda > *agènda*
agénte > *agènte*
Alfrèdo > *Alfrédo* [„Alfrèdo” Koltay-Kastnernél és Herczegnél is így szerepel]
allégro, *allègro* > *allégro*
Ambrógio > *Ambrògio*
ambulatorío > *ambulatòrio*
améno > *amèno*

ammazzasétte > *ammazzasètte*

ammódo > *ammòdo*

analisi > /anàlizi/ [a HJ-nél a jelölések jegyzéke (XV. o.) tartalmazza a zöngés z jelét, azonban – ki tudja, miért – a zöngés s-ét nem, úgyhogy nem kapunk információt az s zöngés voltáról pl. az *Asia*, *asiago*, *asiatica*, *asiatico*, *asilo*, *asola*, *asolo* stb. szavakban]

anzidétto > *anzidétto*

apogéo > *apogèò*

appliqué > *applique* /aplik/

autogól [...] > *autogòl*

autostóp > *autostòp*

azzurrognolo /attsurrognolo/ > /addzurrognolo/

Úton-útfélen sajtóhibákba ütközünk.

szabad: *prezzi liberi* v. *no controllati* > *prezzi liberi/non controllati*

—: *dare libero corso sfogo* v. *alla fantasia* [...] > *dare libero corso/sfogo alla fantasia*

szabadság: *anelare alla là libertà* > *anelare alla libertà*

—: *túl sok ~ot enged meg magának (vkivel) szemben* > *túl sok ~ot enged meg magának (vkivel szemben)*

szaggat ~tam, ~ott, *szaggasson* > (~tam, ~ott, *szaggasson*)

száj: *száraz a ~a* la bocca secca > *avere la bocca secca*

szakáll: [...] *mettere su la borba* > *mettere su la barba*

szállítószalag [...] *tapis (roulant)* > *tapis roulant*

szalonnás: *frittata con lardo* v. *bacon pancetta* > *frittata con lardo/bacon/pancetta*

szamárhurut *tosse asinina* v. *tanina* > *tosse asinina/canina*

számítógépes: *linguistica computerizzata* > *linguistica computerizzata*

számlatulajdonos *intestato del conto* > *intestatario del conto*

számrendszer: [...] (sistema) di numerazione binaria > (sistema di) numerazione binaria

szanaszét: *lasciare (qc) disordine* > *lasciare (qc) in disordine*

—: *le sue cose sono tutte sparpagliate la camera* v. *nella camera* > *le sue cose sono tutte sparpagliate per la/nella camera*

szedőkanál [...] *schiumarola* > *schiumarola*

szekcióelőadás [...] *conferenza di sezione* > *conferenza di sezione*

szellem: *mentalità commerciale*; **pej** *affaristica* > *mentalità commerciale/pej affaristica*

szem: [...] *rimanere a bocca aperta in negli occhi* > *rimanere a bocca aperta*

—: *~ébe néz* (*vkinek*) guardare (qc) in viso negli occhi > guardare (q) in viso/ negli occhi

szembeállít: [...] semina discordiare fra i due amici > seminare discordia fra i due amici

szeméremcsont (osso de) pube > (osso del) pube

szemes: caffè in chicchi v. in grana > caffè in chicchi/grani

szemöldök: [...] *összeráncolja a ~é!* > *összeráncolja a ~ét*

szemöldökív arcata sopraccig(h)liare > arcata sopracci(g)liare

szemtelenység [...] sfacciatangine > sfacciataggine

széna: gira un gran brutto vento per lui > tira un gran brutto vento per lui

szent: no tira l'acqua al suo mulino > ognuno tira l'acqua al suo mulino

szenved: avere (q) in aggia > avere (q) in uggia

szerencsés: caso fortunato v. foruito > caso fortunato/fortuito

—: *~ vá-lasztás* > *~ választás*

szerep: immedisimarsi nel ruolo > immedesimarsi nel ruolo

szerepfelfogás concenzione del ruolo > concezione del ruolo

szerepkör: parte v. ruole comico > parte comica, ruolo comico

széteső: *cselekmény* azione slegata > *~ cselekmény*

szigorú [...] puriteano [...] > puritano

szikrázás [...] scintiliazione [...] > scintillazione

szilánkos: *~ törés* frattura somminuta > frattura comminuta

színez: caricare le tinta > caricare le tinte

színlap program [...] > programma

szív: destare di tutto cuore > detestare di tutto cuore

szívesen [...] garbatamenta [...] > garbatamente

szokik [...] avvezziarsi (a qc) [...] > avvezzarsi (a qc)

szóköz: [...] sbarra spaziatrice > sbarra spaziatrice

szorgalmasan [...] perosamente [...] > operosamente

szőrmebunda pellicia > pelliccia

szőrmegallér collo di pellicia [...] > collo di pelliccia

szövegösszefüggés: *~éből kiragadott* staccare dal contesto > staccato dal contesto

szurokfű [...] origàmo, regàmo > origano, **nép** règamo

szűzi casto verginale [...] > casto, verginale

A HJ-ből:

accaparrare: *si ~ la simpatia* (*di q*) > *~si la simpatia* (*di q*)

accoccolarsi: *~ al fuoco* > *~ accanto al fuoco*

aggiungere: *egy kis vizet keli hozzáadnod* > *egy kis vizet kell hozzáadnod*

ammirazione: essere in ~ di un quardo > essere in ~ di un quadro

analisi gazzd analízis; ~ elemzés > analízis, elemzés

—: ~ fabbisogno > ~ del fabbisogno

andare: è tutto un ~e venire > è tutto un ~ e venire

andata [...] 2. sp girone d'~ selejtező, a bajnoki mérkőzések első fordulója [...]

6. sp girone

di ~ selejtező (forduló) > 2. sp girone d'~ selejtező (forduló), a bajnoki mérkőzések első fordulója [azaz törlendő a 6. szám, mivel a 2.-nak az ismétlése]

Apollona > Apollonia

apparecchiare: ~ la (tavola) > ~ (la tavola)

appassionare: ~si per v. del figlioletto malato > ~si per il/del figlioletto malato

appello: suonare l'~ > suonare l'~

applauditore, trice > applauditore, -trice

apprezzamento: fare apprezzamenti intorno (a qc) > fare apprezzamenti (intorno a qc)

arbitro: ~ eleganza > ~ dell'eleganza

attacco: -a spina > ~ a spina

attivo: ~ di bilancio > ~ di bilancio

avventiniano > avventiniano

aviario fn madárház, röpde, röpde > madárház, röpde

avverabile > avverabile

avviso: ~ di granzia > ~ di garanzia

azione: azioni sicure di tutta tranquillità > azioni sicure/di tutta tranquillità

Szorosan kapcsolódnak a sajtóhibákhoz a tipográfiai következtlenések és félreírások. Általában egyik kötetben sincsenek félkövér betűvel szedve a nyelv példái a következő esetekben:

szárazföld: megpillantja a ~et

szem: úgy szemre

személy: játzó ~ek

személyi: ~ kiadások

szigorú: ~ fegyelem

A HJ-ből:

autorità: ~ giudiziaria

A tilde nem helyettesíti a címszót a példákban, vagy ott áll tilde, ahol nem lenne indokolt:

szem: (vmi) belement a szemébe > (vmi) belement a ~ébe

—: *a szeméből látom > a ~éből látom*

—: *(vkinek) a szép szeméért > (vkinek) a szép ~éért*

—: *szabad szemmel > szabad ~mel*

—: *(vkinek) szemében > (vkinek) ~ében*

szerep: Rómeó szerepében Bud Spencer > Rómeó ~ében Bud Spencer

—: *(vkinek) a szerepét játssza > (vkinek) a ~ét játssza*

A HJ-ből:

abborracciato: è un lavoro abborracciato > è un lavoro ~

accessibile: prezzo accessibile > prezzo ~

amatore: è un vero amatore di vini > è un vero ~ di vini

amore: d'amore d'accordo > d'~ e d'accordo

—: *~ proprio > amor proprio*

aperto: all'aria ~ > all'aria aperta

arbitraggio: agente d'arbitraggio [sic] > agente d'~

assente: all'assente al morto non si deve far torto > all'~ e al morto non si deve far torto

attacco: attacca quattro [sic] négyes fogat > ~ a quattro

auto: autoblu v. auto blu > ~ blu

azione: ~ garantite > azioni garantite

Nem egységes két szinonim kifejezés elkülönítése, főként akkor, amikor vesszőt is tartalmaznak. Hol – helyesen – pontosvessző választja el őket, hol csak egyszerű vessző; ez utóbbi megoldás megzavarhatja a mondategységek elhatárolását. Pl. a HJ-ben, *acquasanta* alatt, az *essere come il diavolo e l'acquasanta* olasz kifejezésnek a következő két pontosvesszővel elkülönített magyar megfelelője van: nem jönnek ki egymással; olyanok, mint a macska és az egér.

Más esetekben viszont csak vessző áll a két kifejezés között, a fent jelzett várható következménnyel. A HJ-ből:

appaiare: sono bene appaiati jól összeillenek, az egyik tizenkilenc, a másik egy híján húsz > jól összeillenek; az egyik tizenkilenc, a másik egy híján húsz

audace: la fortuna aiuta gli audaci aki mer, az nyer, bátraké a szerencse > aki mer, az nyer; bátraké a szerencse

azione: ognuno è figlio delle proprie azioni ki mint veti ágyát, úgy alussza álmát, ki mint vet, úgy arat > ki mint veti ágyát, úgy alussza álmát; ki mint vet, úgy arat

Olykor nem következetes a szócikkek – hogy úgy mondjuk – tartalmi tagolása. A szókategóriák közti különbségtétel rendszerint félkövér római számok révén történik (**I.**, **II.** stb.), a szemantikai megkülönböztetés ugyancsak félkövér arab számok révén (**1.**, **2.** stb.), míg az esetleges egyéb megkülönböztetésekre a szerkesztő zárójelbe tett antikva kisbetűs római számokat használ [(i), (ii) stb.]. Így van HJ 16. oldalán. (Ez alkalommal a nyomtatáshoz híven másolom a szócikk leglényegesebb pontjait):

addosso I. *hsz* **1.** rajta; nála; magán [...] **2.** rá; neki; magára [...] **II.** *előlj* **1.** -on, -en, -ön [...] **3.** -ra, -re; rá [...] *átv mettere le mani ~ (a q)* (i) elcsíp (vkit) (ii) megver (vkit), kezét emel (vkire) [...].

Ez a kritérium azonban már itt a 16. oldalon meghiúsul, mégpedig az alábbi módon:

addomesticabile mn **1.** áll megszélídíthető **2.** nőv **a)** meghonosítható **b)** természetű,

ahol az (i), (ii)-t váratlanul az **a)**, **b)** váltja fel.

Ugyanígy következetlenséget látunk abban, hogy az azonos szemantikai terjedelmű szócikkeknek nem egységes a bemutatása.

Mind az *australiano*, mind az *austriaco* szó melléknév és főnév is egyben, a HJ ennek ellenére így tünteti fel őket:

australiano, -a I. *mn* ausztrál **II.** *fn* ausztrál [*személy*] [ki tudja, miért nem veszi fel a főszerkesztő az ugyancsak létező *ausztráliai* alakot is – ld. ÉKSz. 76.]

austriaco, -a [-ci -che] *mn/fn* osztrák, ausztriai.

Azt hiszem, a két magyar szótárról szóló elemzésem immár túl hosszú is nyúlt, pedig még gazdagíthatnám további megfigyelésekkel: megemlíthetném pl. a kitalált szavakat (HJ *aino* égerfa [?] = *alno*), *amli*- két-, kettős [?] = *ambi*- stb.); a fölöslegesen felvett szavakat (HJ *abolla* [római kori] katonai v. úti zubony, *arronzarsi* **toszk** robotol, fárad [...] stb.); az abszurd kifejezéseket, fordulatokat (fogalmam sincs pl., mit jelenthet igazán magyarul [szörny alatt]: *hol a szörny, a nyúl előtt vagy a nyúl után?*, annyi azonban biztos, hogy olasz fordításának semmi értelme sincs: *dove sta il mostro, davanti o dietro alla lepre?*); az

idegen szavak kiejtés módjának elhagyását; a már a kötetek bevezető-magyarító apparátusában felbukkanó hibákat (a magyar–olasz részben a XIII. oldalon „A szótárban használt jelölések és rövidítések” cím olvasható, ám az alatta következő jegyzékben csupán rövidítéseket találunk; az olasz–magyar részben a XV. oldalon a nyílt *e* jele mellett ez áll: „zárt *e* / *e chiusa*”; stb.); a valódinak minősített ál-visszaható igéket (a HJ-ben a visszaható igék kategóriájába sorolhatnák a következő példák igéi: *il corpo si appropria gli alimenti* [appropriare alatt], *egli si arroga il titolo di professore* [arrogare alatt], *asciugarsi le mani*, *il viso* [asciugare alatt] stb.); a teljesen hiányzó bibliográfiai forrásokat, és így tovább.

Befejezésül szeretnék sajnálatomnak és egyben reményemnek hangot adni. Sajnálatosnak tartom, hogy egy olyan nagy tekintélyű intézmény, mint az Akadémiai Kiadó, melynek neve a megbízhatóság és tudományosság szinonimája volt, bizonyára az ország politikai rendszerének átalakulása okából, hogy folytathassa tevékenységét, kénytelen alkalmazkodni olyan degradáló kiadói vállalkozásokhoz, mint a szóbanforgó, egyenesen szenzációs eseményként reklámozott mű (2001. június 15-én a római Magyar Akadémián ünnepélyes keretek között mutatták be a két kötetet két olasz italianista egyetemi tanár és négy magyar „szakember” – köztük természetesen Juhász Zsuzsanna – részvételével). Reménykedem viszont abban, hogy a mű elfogadhatóbbá tétele érdekében mielőbb összeüljön egy italianistákból és hungarológusokból szervezett bizottság, amely vállalja legalább egy füzet megszerkesztését a legsürgősebb módosításokkal és javításokkal, annak a *Függeléknek* a mintájára, melyet a Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézete állított össze Herczeg Gyula *Olasz–magyar szótára* hiányosságainak orvoslására (Budapest, Akadémiai Kiadó, 1955).

2. A finn–olasz–finn szótár

Finnországban az olasz lexikográfia kevésbé volt szerencsés, mint Magyarországon. Soha nem látott napvilágot finn–olasz és olasz–finn nagyszótár. Az olasszal és a finn-nel kapcsolatos szótárkiadás viszontagságos eseményeit Giorgio Colussi, a helsinki egyetem ismert italianistája meséli el ékesszólóan *La lessicografia italiana in Finlandia. Risultati e prospettive* (Helsinki, Helsingin Yliopiston Monistuspälväly, 1979, 39 o. [különös tekintettel a 7–13. o.-ra]) c. írásában. Érdemes röviden összefoglalni.

Walter O. Renkonen, a turkui egyetem romanisztikaprofesszora volt az első, aki vállalkozott egy olasz–finn kishótár megírására. Ő jó ismerője volt a franciának, elég jól tudott olaszul, nagyon szerette is Olaszországot, de mindez nem óvta meg attól, hogy egy mindenféle hibáktól hemzsegő művet hozzon létre. A végső változat lefektetése előtt közbelépett Roberto Wis professzor, a helsinki Olasz Intézet vezetője, megkísérelve menteni a menthetőt. A nem egészen ki-

elégítő eredmény a következő mű lett: W. O. Renkonen – R. Wis, *Italialais-suomalainen sanakirja – Dizionario italiano-finnico*, Porvoo-Helsinki, WSOY, 1950, X–410 o. (1959-ben újranyomva). Az ezt követő próbálkozások Giorgio Colussi munkásságának köszönhetők, aki – bár „neveltetését tekintve” romanista – mintegy a tehetetlenségi erőnek engedelmeskedve kénytelen „ingaként ideoda lengeni a romanisztikai tanulmányok és az olasz–finn lexikográfia között” (G. Colussi, *i. m.*, 11. o.). Művei mind zsebszótár terjedelműek, de alapvető jelentőséggel bírnak a finnül (vagy olaszul) tanulók számára. A leghosszabb életű közülük: *Suomi–italia–suomi*, Porvoo-Helsinki, WSOY, 1964, 451 o.; 2. javított és bővített kiadás 1968, 460 o. Ez a különböző függelékekkel kiegészített szótár 1977-től napjainkig számos újabb kiadást ért meg, sőt Olaszországban Antonio Vallardi több ízben is megjelentette közös kiadásként (vö. G. Colussi, *Italiano–finlandese–italiano*, Milano, A. Vallardi Editore, 1968¹, 460 o.). Colussi felesége közreműködésével szerzője egy az előzőnél nagyobb lélegzetvételű iskolai szótárnak is: G. Colussi – Pirkko Wass-Colussi, *Suomalais-italialainen opiskelusanakirja – Dizionario finlandese-italiano per studenti*, Porvoo-Helsinki–Juva, WSOY, 1978, 302 o. Ezek után, leszámítva a Berlitz és még Vallardi által a múlt század 80-as és 90-es éveiben kiadott szerény igényű turisztázótárakat, belépünk a pusztá tervek mezejére.

Ismét Colussi kapott már 1970-ben „ajánlatot a WSOY-től egy olasz–finn nagyszótár megírására”; a terv „mindazonáltal, mintegy a szerződő felek hallgatóságos megegyezéséből, apránként feledésbe merül” (G. Colussi, *i. m.*, 11. o.). A helsinki nyelvész 1979-ben előrejelezte az iskolai szótár második, olasz–finn részének megjelenését, ez azonban nem lát majd napvilágot.

Én magam a 80-as évek második felében a turkui egyetemen tanuló néhány hallgatóm együttműködésével elindítottam egy olasz–finn középszótár tervét; ezt a tervet később továbbvittem Firenzében is Sirkku Salovaarával és Tuija Haalhtival egészen az *F* betűig. Most, a padovai egyetemre való átkerülésem miatt a munka félbeszakadt, és csekély remény van rá, hogy folytatni lehessen.

Ezen a ponton történik C. Barezani és A. Kalmbach fentebb idézett szótárának publikálása.

A Gummerus kiadásában megjelent *Suomi–italia–suomi*, mint utaltam rá, két részből áll: az első, „Suomi–italia” (9–696. o.) c. részt C. Barezani szerkesztette és – többek között – az olasz anyanyelvű Nicola Rainò ellenőrizte; a második, „Italia–suomi” (697–1086. o.) címűt A. Kalmbach, akit francia férje, Jean-Michel Kalmbach és a volt jyvaskyläi olasz lektor, a firenzei Andrea Perruccio segített munkájában.

Első látásra szembeötlik a két rész oldalszáma közti jelentős eltérés (688 ill. 390 oldal): kissé meglepődünk tehát, amikor ezt olvassuk a kiadói ajánlásban a

hátsó borítón: „Yli 35 000 nykysuomen, yli 35 000 nykyitalian sanaa ja sanontaa”. Azaz felmerül a kérdés: hogy fér el „több mint 35 000 mai olasz szó és kifejezés” a második részben, alig valamivel több oldalon, mint az – úgyszintén 35 000 lexikális egységet tartalmazó – első rész fele?

Másik furcsának nevezhető dolog az, hogy A. Kalmbach – már csak férje nemzetisége révén is – valószínűleg jártasabb a franciában, mint az olaszban. Ez az apropó Renkonen tapasztalatát juttatja eszünkbe, és – mint meg fogjuk látni – egyáltalán nem alaptalanul.

A Gummerus szótárának összeállításában közreműködött két olasz anyanyelvű lektor is, de az eredményből ítélve csupán jelképesen.

A kötet bevezetőjéből megtudjuk, hogy Cristina Barezzani az általa szerkesztett rész kidolgozásához a Gummerus finn–spanyol szótárának informatikai archívumára támaszkodott. („Pohjana on ollut Gummeruksen suomi–espanja sanakirjan vastaava tiedosto” [5. o.]). Ez látszik is az olyan megoldások esetében, ahol közvetlenül a spanyolhoz fordul segítségért: pl. *savimaja* fordítására az olasz *'capanna di fango* [sárkunyhó], stb.’ kifejezésen túl a tisztán spanyol *'adobe'* szót adja meg, amely – jóllehet megtalálható Devoto-Oli szótárában – ismeretlen még egy alaposabb kultúrával rendelkező olasz számára is. Mindenesetre, mint ahogy bizonyos jelek mutatják, C. Barezzani merített pl. a WSOY legújabb finn–francia nagyszótárából is (Kari Eveli, *Suomi–ranska suursanakirja – Grand dictionnaire finnois-français*, Porvoo–Helsinki–Juva, Werner Söderström Osakeyhtiö, 1985¹, [XXVIII–] 980 o.) – erről azonban nem esik szó.

Vessük össze a *suora* szócikket főnévi használatában először Eveli, majd Barezzani szerint:

suora [...] **s** 1 *Mat droite* **f** 2 *Urh radan ligne* *f droite*, *droite* **f** 3 *Nyrkkeily direct*
m [...]

suora [...] **5** *subst* (matem) *retto* **m** 6 (urh) *linea* *f* *retta*, (nyrkkeilyssä) *dritto* *m*
[...].

Eltekintve attól, hogy Barezzani tévesen értelmezi a franciát, ami persze az olaszban is melléfogásokhoz vezet – erre később még visszatérek –, a két szócikk az idézett részt illetően lényegében megegyezik. Ha pedig figyelembe vesszük a szócikk egészének példáit, azt látjuk, hogy Barezzani 6 példájából 4 megtalálható Evelinél is (a valamelyest eltérő morfológiai vagy szintaktikai köntös elhanyagolható):

E. *suora lähetys* – B. *olla suorassa lähetyksessä*

E. *suora kulma* – B. *suorassa kulmassa*

E. *suoraa päätä* – B. *kysyä suoraa päätä*

E. *suoraa tietä* – B. *suora tie*

A szótár elején, rögtön az előszó után, néhány útmutatást találunk az olasz szavak kiejtése felől (6. o.), majd ezt a rövidítésjegyzék követi (7. o.). A szerkesztő nem tartotta szükségesnek, hogy rámutasson a (zárt) *é* és a (nyílt) *è*, valamint a (zárt) *ó* és a (nyílt) *ò* közötti különbségre (mintha pl. a *pèsca* 'halászat' és a *pèsca* 'öszibarack' szavakat tetszés szerint ejthetnénk nyílt vagy zárt *e*-vel). Amikor a *z* zöngés ill. zöngétlen voltát magyarázza, a zöngétlen *z*-t [ts] helyett [s]-szel jelöli. A *gl+i* digráf esetében leszögezi, hogy magánhangzó előtt [l']-nek (palatalizált *l*-nek) ejtendő, más helyzetben [l'i] [ʔ]: igaz, hogy *gli* majdnem mindig [l'] magánhangzó előtt, de lehet [l'] szó végén is (vö. *gli* /l'i/, *artigli* /-l'i/), míg [gli] általában mássalhangzó előtt (vö. *glicine* /gli-/ , *geroglifico* /-gli-/), de olykor magánhangzó előtti pozícióban is (vö. *gliadina* /glia-/ , *ganglio* /-gljo/). Tehát Barezzani-Kalmbach állítása túlságosan leegyszerűsítő, sőt téves is.

A rövidítésjegyzék is hagy kívánnivalókat maga után. Hiányzanak a *jokin* 'valami' és a *joku* 'valaki' határozatlan névmások ragozási mintái, melyek – igaz ugyan – a finneknek nem jelentenek problémát, de az olasz használók számára (márpedig a szótár nekik is készült) igencsak. Kimaradtak más, a szöveg folyamán aztán használt rövidítések is: *el* = *eläintiede* 'zoologia / állattan' (vö. pl. 13. o. *ahma* alatt), *taip* = *taipumaton* 'invariabile / változatlan' (vö. pl. 1036. o. *sottaceto* alatt és 1037. o. *sottovuoto* alatt), *ks.* = *katso* 'vedi / lásd' (vö. pl. 37. o. *arvatenkin* és 1016. o. *scellerezza* [sic] alatt), *yms.* = *ynnä muuta sellaista* 'e così via / és így tovább' (vö. pl. 1011. o. *salsiccia* alatt; a 7. oldalon feltüntetett jegyzékben *ym* szerepel), *atk* = *automaattinen tietojenkäsittely* 'informatica / informatika' (vö. pl. 509. o. *saanti* és 531. o. *silmukka* alatt; a rövidítés ugyanakkor megtalálható a 46. oldalon az *A* betű címszavai között), stb. Meg kell említenünk egy sajtóhibát, szintén a 7. oldalon: *halveksuva* áll *halveksiva* 'spregiativo / pejoratív' helyett.

Barezzani-Kalmbach műve már 2000-ben két kiadást ért meg. Ebből nem kell mindjárt arra következtetni, hogy az elsőt elkapkodták volna, még akkor sem, ha egy hasonló szótárra már régóta égetően szükség volt. Az igazság az, hogy az első kiadásban a könyv kivitelezői súlyos ballépést követtek el: kihagytak kb. 3 oldalt, a *kaukaa* és *kebab* közti összes címszót, így az igen fontos *kau-nis* 'bello / szép' szót minden származékával egyetemben. A következmény az lett, hogy a csonka kiadás számtalan példányát bevonták, és sietve összeállítottak egy második, ellenőrzött (*tarkistettu*) kiadást. Ellenőrzött, de nem kellőképpen javított kiadást, mint alább meglátjuk.

A tipográfia és az anyag elrendezése szempontjából a kötet első látásra úgy tűnik, megfelel a Finnországban nyomtatott hasonló kiadványok magas standardjának. A címszó félkövér betűs, a nyelv 1 példái dőlt betűsek, a jelentések antikva betűvel íródtak. De a kissé alaposabb vizsgálat számos következtelenséget fedez fel az egyes részekben vagy azok között.

Mint minden szótárban, a szavak itt is betűrendben következnek egymás alatt. Egy adott terminus gyakorlati példái azon szócikken belül kapnak helyet, amelynek az a terminus a címszava. A Gummerus szakértői azonban, talán a szótárhasználat megkönnyítésére és nem sajnálva a papírt, jónak látták önálló szócikkek feltüntetni az alapszóval kapcsolatos egyes állandó vagy sajátos szintagmákat.

Vegyük az *antaa* ált. 'dare / ad' szócikket. Hat, arab számokkal bevezetett jelentéscsoportra oszlik, bennük több gyakorlati példával: az 1. jelentés ('dare, concedere / ad, juttat') alatt találjuk többek között a következőket: *antaa tilaisuus* dare una chance, *antaa laina* concedere un prestito, *antaa mieltimisaika* lasciare un periodo di riflessione, stb.; a 2. jelentés ('porgere, consegnare / ad, nyújt') alatt ez áll: *antaa kirje* porgere una lettera, *antaa sokeriastia* passare lo zucchero, *antaa viesti* consegnare un messaggio, stb. Kimerítve az *antaa* szócikket, a kiadó a szó szemantikai körét még egy sor önálló címszóként felvett más szintagmával egészíti ki, amelyeknek első tagja úgyszintén az *antaa*: van tehát egy *antaa aihetta* (a rövidség kedvéért mellőzöm a jelentést) önálló címszó, egy *antaa ajatustensa lentää*, egy *antaa alennusta*, azaz összesen 47 címszó, melyek egy teljes oldalt töltenek ki! Az egyik módszer annyit ér, mint a másik, és a fenti nagyon is megfelelő lenne a világosság szempontjából, csak-hogy nem következetes az alkalmazása. Hogy az *antaa* igénél maradjunk, nem igazán érthető, miért van az *antaa laina* 'concedere un prestito' az *antaa* szócikken belül, míg az *antaa lainaksi* 'dare in prestito' önálló szócikket képez, és hasonlóképpen miért fordul elő két *antaa olla*, egyik *antaa* ('lascia stare') alatt, a másik pedig mint önálló szócikk (lascialo). Lásd még: *soda caustica* 'lipeä' *soda* alatt és *soda caustica* 'lipeä' önálló szócikk. Érthetetlen az a sok esetben használt megoldás is, hogy pl. *aatto* vigilia alatt szerepelnek *jouluaatto* 'Notte di Natale' és *juhannusaatto* 'Notte di San Giovanni', holott automatikusan a *J* betűnél keresnénk őket (igazság szerint a két szót megtaláljuk itt is, mégpedig pontosabb jelentésben: vigilia di Natale és vigilia di San Giovanni).

A jelek azt mutatják, nem volt igazán megfelelő az együttműködés a „Suomi–italia” és az „Italia–suomi” kivitelezői között. Két esetet idézek. Az első részben a szókatégoriát dőlt betűs rövidítés jelöli (pl. **kuninkaallinen 1** *adj* reale **2** *subst* principe *m* [...]; de vö., az összetevők fordított sorrendjével: **paha** *adj* **1** cattivo, brutto [...]), a második részben a zárójelbe tett antikva betűs rövidítés

(pl. **sotto 1** (adv) alhaalla [...] **2** (prep) alla [...]). Az első részben a dologra és személyre vonatkozó határozatlan névmások a finn példákban rövidítés formájában, az olasz fordításban viszont teljesen kiírva szerepelnek (pl., *antaa* alatt, *antaa jkllle* [= *jollekulle*] *jtk* [= *jotakin*] *donare qualcosa e* [sic = a] *qualcuno*), a második részben mindig teljesen kiírva jelennek meg (pl., *accento* alatt, *mettere l'accento su qualcosa* *korostaa jotakin*, *painottaa jotakin*).

Fájó pontja a szótárnak, hogy bizonyos szempontból nincs hasznára sem a finneknek, sem az olaszoknak. Nem könnyíti meg az olasz nyelv tanulását egy finn számára, mert nincsenek feltüntetve a névszók szabálytalan vagy kétséges többes számai, sem pedig a szabálytalan ragozású igék főbb alakjai; nem nyújt segítséget egy olasznak a finn nyelv tanulásában, mert nem adja meg a név- és igeragozás alapvető típusait.

Az általános megjegyzések után lássuk a lexikális anyag hiányosságait. Ezek kiszűrése céljából figyelmesen átvizsgáltam egy-egy fontos betűt a szótár mindkét részéből: az A-t és az S-t. Úgy gondolom, hogy ezek alapján hiteles képet alkothatunk a mű egészének értékéről.

Kezdjük a legszembetűnőbb értelmezési, szemantikai hibákkal. (Előbb a finn–olasz részt veszem figyelembe, majd az olasz–finnt.)

aakkonen lettera (dell'abecedario) > lettera (dell'alfabeto)

aakkoset alfabeto, abecedario [...] > alfabeto

aamiaistunti ora dello spuntino > ora di colazione

aistin organo sensitivo > organo sensoriale

aivorihi brain-storming > trust di cervelli

akateeminen: akateeminen oppiarvo titolo universitario > titolo accademico

alaikäisyys età minore/inferiore, minorità > minore età

alanko terra bassa [...] > bassopiano

ali da abbasso [...] > sotto

allekirjoittaja firmante, sottoscrittore, [...] segnatario > firmatario [„segnatario”

elavult mind Zingarelli, mind Devoto-Oli szerint]

allekirjoittaminen firma, sottoscrizione > firma, il firmare

alustava: alustava toimenpide il preparatorio > attività preparatoria, lavori preparatori

anteliaisuus generosità, largizione, liberalità [...] > generosità, liberalità

antimet: onnen antimet i frutti della fortuna > i doni della fortuna

—: *meren antimet* frutti di mare > i doni del mare [a „frutti di mare” ehető rákfajták, puhatestűek, stb. – vö. Zingerelli]

arkanahkainen aver la pelle sensibile > dalla pelle delicata/sensibile

arpa: heittää/vetää arpa *jstak* tirare qualcuno a sorte > tirare qualcosa a sorte

- artisti* artista, esteta > artista
arvonanto: *nauttia arvonantoa* apprezzare il rispetto > godere la stima (di q)
arvopuu albero pregiato/d'alto fusto > albero pregiato
arvosana: (yo-tutkinnossa) menzione > voto
ase: *kutsua aseisiin* richiamare alle armi > chiamare alle armi
asema: *naisten/työläisten asema* condizione della donna/lavoratrice > condizione della donna/dei lavoratori
asettua: *asettua jnk johtoon* mettersi alla testa di qualcuno > mettersi alla testa di qualcosa [másik két hasonló eset]
asumiskustannukset carocasa > spese di alloggio
autoajelu passeggio in macchina > gita in macchina
autopuhelin telefono d'auto > radiotelefono
autuas (katolisessa kirkossa autuutettu) beatificato > beato
avara: (kuv) *avara syli* seno abbondante > braccia accoglienti
avioero: *ottaa avioero jstak* > *ottaa avioero jksta*
avuton: *avuttomana vieraalla maalla* spaesato/perso in un paese sconosciuto > disorientato/perso in un paese straniero
sairaala: *joutua sairaalaan* entrare in ospedale > finire in ospedale
sanahelinä fraseologia > vaniloquio, sproloquio
sanomalehti uutinen notizie > notizia giornalistica
sataa: *sataa räntää* cade acquaneve > cade acqua mista a neve, cade neve bagnata
sattumalta [...] (negatiivisesti) accidentalmente > *sattumalta* [...] accidentalmente
satuolento fata > essere fatato/fiabesco
seinäkello orologio a pendolo > orologio da parete
seinämaalaus pittura murale, affresco > pittura murale
sekoittua mescolarsi, immischiarsi > mescolarsi, mischiarsi
sekoittumaton: (joka ei sekoitu) immiscibile > non mescolato
selvittää: *selvittää vyyhti* sbrogliare la matassa, schiarire > (kuv) *selvittää vyyhti* sbrogliare la matassa, chiarire la faccenda
seteli contante, banconota [...] > banconota [„contante” = *käteinen*]
seteliraha denaro contante > banconota
sielunmessu requiem > messa di requiem, messa funebre
sielunpaimen direttore spirituale > pastore d'anime
siirtyä: *siirtyä kesäaikaan* cambiare l'ora > passare all'ora legale, adottare l'ora legale
silmänalus: *mustat silmänalukset* occhiaie sotto gli occhi > occhiaie
sima bevanda di limoni > idromele

sitoo: *sairaus sitoo hänet vuoteeseen* la malattia lo ha costretto a letto > la malattia lo costringe a letto
somistelu composizione > *sommittelu* composizione [*somistelu* = „ornamento, abbellimento”]
stemma voce > tono, tonalità
suhtautua: *suhtautua jhk* avere un’attitudine/un atteggiamento verso qualcuno > avere un’attitudine/un atteggiamento verso qualcosa
sukkelasanainen svelto di mente [...] > svelto di lingua
suora: (matem) retto **m** > retta **f**
 —: (urh) linea retta > rettilineo
 —: (nyrkkeilyssä) dritto > diretto
suunnitteilla: *olla suunnitteilla* essere in esame > essere in programmazione
syvälle juurtunut viscerale > profondamente radicato
a: *invitò gli allievi a discutere* kehotin oppilaista keskustelemaan > *invitai gli allievi a discutere*
abituarisi tottua, tutustua > tottua [„tutustua” = *far conoscenza (con q)*]
abitudinario kanta-asiakas > tapoihin sitoutunut [a szerk. az *abitudinario*-t a fr. *habitué*-vel keveri!]
accarezzare [...] toivoa > elätellä
accomodarsi: *si accomodi alla cassa* saanko [sic] vaivata kassalle > käykää kassalle, olkaa hyvä
accredito, -a > *accreditato*, -a [ugyanez a hiba még kétszer a szócikkbén]
affluenza [...] väkijoukko > kävijämäärä
afoso raskas, painostava > hiostava
agro: *all’agro* sitruunalla ja öljyllä maustettu > sitruunalla tai etikalla maustettu
allevamento per cavalli hevostalli > *allevamento di cavalli* 1 hevoskasvatus 2 hevoskasvatustila
amatore harrastaja, asiantuntija > **1** rakastaja **2** harrastaja
appartenente: *appartenente a qualcuno* jollekin kuuluva [...] > jollekulle kuuluva
appartenere: *appartiene a te salutare prima* > *tocca a te salutare per primo*
appello: *appello alle armi* kutsua aseisiin > kutsu aseisiin
apprestare valmistaa, valmistautua > *apprestare* valmistaa | *apprestarsi* valmistautua
arrangiamento sovitus, improvisointi > (mus) sovitus
attribuire: *un quadro attribuito a Chirico* taulu, jota pidetään Chiricon maalamana > *un quadro attribuito a De Chirico* taulu, jota pidetään De Chiricon maalamana
autorimessa autokorjaamo > autotalli

saccarosio ruokosokeri, sakkaroosi > sakkaroosi [„ruokosokeri” = *zucchero di canna*]

salire: *salire a cavallo* nousta hevosen selkään, ratsastaa > nousta hevosen selkään
sia konjunktiivimuoto *essere*-verbistä yksikön kolmas persoona > konjunktii-
muoto *essere*-verbistä yksikön ensimmäinen, toinen ja kolmas persoona

smorfioso teeskentelevä > ? nyrpistelevä

sottogamba: *prendere qualcosa sottogamba* ottaa joku asia kevyesti > ottaa jokin asia kevyesti

spennellare kyniä > sivellä, sutia [„kyniä” = *spennare*]

A megfelelések gyakran befejezetlenek vagy hiányosak.

aikakausjulkaisu rivista [...] > pubblicazione periodica, rivista

alentaa: *alentaa rahan arvoa* svalutare > svalutare una moneta

Antarktis Antartico **m** > Antartide **f**, Antartico **m** [de „Antartico” főleg az óceánt jelenti]

aromiaine aromatizzante > aromatizzante **m**

askarrella: *askarrella jnk työn parissa* essere occupato con > darsi d’attorno/
aggeggiarsi (con un lavoro)

astua päälle pestare qualcuno > *astua jkn päälle*

astua sijalle succedere a qualcuno > *astua jkn sijalle*

astua varpaille pestare i piedi a qualcuno > *astua jkn varpaille*

asuinpaikka: *vakainen asuinpaikka* domicilio > domicilio permanente

auktoiteetti: *hän on alansa ehdoton auktoiteetti* lui è un’ autorità nel suo campo > lui è un’ autorità indiscussa nel suo campo

avain: *salakielen avain* la chiave del codice > la chiave del codice segreto

avaruussäteily irradiazione [...] > irradiazione cosmica

avio-oikeus (läh) comunione dei beni > **1** diritti matrimoniali **2** (läh) comunione dei beni

avustaa: *avustaa teatterissa* fare la comparsa > fare la comparsa in un teatro

sairastua: (tartunnan kautta) contrarre > contrarre una malattia

sairautapaus caso > caso (di malattia)

sampo (Kalevalasta) Sampo > (Kalevalasta) sampo (mulino miracoloso)

sanavarasto vocabolario > riserva lessicale, vocabolario

seitti tela > tela (di ragno), ragnatela

sekä così come, come anche > così come, come anche, nonché

selvillä: *olla selvillä* essere al corrente di qualcosa > *olla selvillä jstak*

sinihomejuusto formaggio tipo gorgonzola > formaggio tipo gorgonzola, formaggio verde

sotaveteraani reduce > veterano (di guerra), reduce

- sotia*: *sotia jtk vastaan* essere contrario a, essere in conflitto con > essere contrario a qualcosa, essere in conflitto con qualcosa
- sotilasarvo* grado > grado (militare)
- suklaa* ciocolata > cioccolato, ciocolata
- sukupuutto* estinzione > estinzione di una specie
- sähkölasku* bolletta dell'energia elettrica > bolletta dell'energia elettrica/della luce
- sävelasteikko* scala > scala melodica
- abbrustolirsi* > *abbrustolirsi paahtua*
- acquolina*: *questo odore fa venire l'acquolina* tämä tuoksu saa veden kielelle > *questo odore fa venire l'acquolina (in bocca)*
- adempiere*: *adempiere il dovere* tehdä velvollisuutensa > *adempiere il/al proprio dovere*
- agitare*: *agitare prima* ravistettava > *agitare prima dell'uso*
- alito* hengitys, henki; tuulen henki > *alito* hengitys, henki *alito di vento* tuulen henki
- Antartico* *m* Etelämanner, Antarktis > *Antartico m*, *Antartide f*
- appicare* sytyttää tuleen > *appicare: appicare il fuoco* sytyttää tuleen
- sciropo* mehu > siirappi; mehu
- scodellare* puhua pötyä > *scodellare* ammentaa lautaselle (ark kuv) *scodellare sciocchezze* puhua pötyä
- scordarsi* mennä pois vireestä > *scordarsi* **1** unohtaa **2** mennä pois vireestä
- segretariato* pääsihteerin virka > sihteerin virka; sihteeristö
- self-service* itsepalveluravintola > *self-service* **1** itsepalvelu **2** itsepalveluravintola
- senese* Sienasta kotoisin oleva > Sienasta kotoisin oleva, sienalainen
- setiere* kaupunginosa > kaupunginosa (Venetsiassa)
- sgravarsi* synnyttää > *sgravarsi* **1** keventyä **2** synnyttää
- siamo* me olemme > (me) olemme; olkaamme
- sonoro* **1** kuuluva, kaikuva **2** ääni- [...] > **1** kuuluva, kaikuva **2** ääni- [...] **3** soinnillinen
- sottobanco*: *sottobanco* myydä tiskin alta > *vendere sottobanco*
- spalla*: *ridere alle spalle di qualcuno* nauraa selän takana > nauraa jonkun selän takana

Böven találunk pontatlan megfelelésekét.

aatto: *uudenvuoden aatto* Notte dell'ultimo dell'anno > ultimo dell'anno, notte di capodanno

aika: joksikin aikaa per un tempo/periodo > per un certo tempo/periodo
ajallaan a suo tempo debito > a suo tempo, a tempo debito
ajomiina mina subacquea > mina vagante
akuutti acuto, accento > *akuutti* (kiel) acuto
alaleuka mandibola inferiore > mandibola
alkoholipitoisuus grado di alcol > grado alco(o)lico
alleviivaus sottolineamento, sottolineato > sottolineatura
ammentaa (kuv) attingere, distribuire con un mestolo > *ammentaa* distribuire
 con un mestolo, (myös kuv) attingere
ammottaa: (kuv) *ammottava aukko tiedoissa* buco enorme nelle conoscenze >
 lacuna enorme nelle conoscenze
ammuslaatikko cassone > cassa munizioni
animismi animismo, spiritualismo > animismo
ankarasti: kilpailla ankarasti concorrere con accanimento > gareggiare con
 accanimento
anniskella (ri) vendere, servire bevande alcoliche > mescolare, servire alcolici
ansioluettelo (milit, hallinto) età di servizio > stato di servizio
A-oikeudet licenza per la vendita di alcolici > licenza per (vendere) vino e su-
 peralcolici
apteekkioikeus licenza per la creazione di una farmacia > licenza per (aprire)
 una farmacia
arvioverotus imposta per somma forfettaria > tassazione forfettaria
arvopaperimarkkinat mercato mobiliare [...] > mercato dei titoli/valori
arvoposti invio in valori dichiarati, (posta assicurata) > assicurata [vö. Eveli:
arvolähetys envoi avec valeur déclarée]
astianpesu lavare i piatti > lavaggio dei piatti, rigovernatura
asunto-osuuskunta cooperativa di costruzione d'alloggi > cooperativa di edili-
 zia abitativa
automerkki: automerkkien maailmanmestaruus campionato del mondo di
 fabbricanti (d'auto) > campionato del mondo marche
autuus: taivaan autuus gloria > gloria/beatitudine celeste
sadepilvi nuvola carica di pioggia [...] > nuvola temporalesca
sanakirja dizionario, lessico > dizionario, vocabolario
sanoa: kuka niin on sanonut? chi te l'ha detto? > chi ha detto questo/così?
savikukko ocarina, pupazzetto di terracotta > galletto di terracotta, ocarina
se: mitä sinä sillä tarkoitat? cosa vuoi dire con quello? > cosa vuoi dire con
 questo/ciò?
sekoitushana rubinetto miscelatore > (rubi-netto) miscelatore

selitys: (raamatun) interpretazione biblica [...] > (raamatun) interpretazione (biblica)
siivota: (tehdä siivous) fare la pulizia > fare le pulizie
sisäministeriö Ministero dell'Interno > ministero degli interni
sukuvika: *se on sukuvika* è di famiglia > è un tratto tipico (di q)
suodatinpussi carta da filtro per il caffè > filtro (di carta) per il caffè
suojeluspyhimys patrono > (santo) patrono
supersuurpujottelu slalom gigante > (slalom) supergigante
suunnitella: *suunnittelen lähtöä* preparo la mia partenza > progetto la partenza
sydäneteinen atrio > atrio (del cuore)
sydänläppä valvola > valvola (cardiaca)
syöksykierre vite > (picchiata a) vite
sähköisku scossa elettrica > scossa (elettrica)
abbonato: *elenco degli abbonati* puhelinluettelo > *elenco degli abbonati al telefono, elenco telefonico*
accento: *parla con un accento* hänellä on vieras korostus > *parla con accento straniero/forestiero*
adolescente nuori, nuorukainen, nuori tyttö > murrosikäinen, teini-ikäinen
affiggere kiinnittää julisteita > kiinnittää (julisteita)
alloro laakeripuu > laakeri(puu)
amor(e) > *amore* [minden -ore végü olasz szónak van -or csonka változata is!]
apporre: *apporre la firma* vahvistaa nimellä > allekirjoittaa
sedano lehtiselleri > (lehti)selleri
sentire: *sentire la mancanza di qualcuno* tuntee ikävää > kaivata jotakuta
servizio: *appartamento con doppi servizi* huoneisto, jossa on keittiö ja kaksi kylpyhuonetta > huoneisto, jossa on kaksi kylpyhuonetta
strascicare: *strascicare un lavoro* olla joku työ kesken > pitkittää työtä

Egy szótárban szűkszavúságra és tömör értelmezésekre kellene törekedni, ehelyett gyakran terjengős és bőbeszédű magyarázatokkal találjuk szemben magunkat. Néhány példa belőlük.

alistaa: *alistaa äänestykseen* sottoporre a votazione dei membri > sottoporre a votazione
alkaja colui che inizia > iniziatore
alkoholimyymlä negozio di vini e liquori > negozio di alcolici
alkuerä prima gara eliminatoria > eliminatoria
aloitekyvytön colui a cui manca spirito d'iniziativa [...] > senza iniziativa, indeciso

alushousut (naisten) mutande da donna, culotte, slip da donna > (naisten) mutandine, slip (da donna)
amatööriurheilija sportivo/sportiva non professionista > (sportivo/sportiva) dilettante
amerikansuomalainen finlandese residente in America > finlandese d'America
amattiliitto sindacato, federazione dei sindacati nazionali > sindacato, federazione sindacale
anniskeluoikeudet licenza di servire bevande alcoliche > licenza (di servire) alcolici
arkinen della vita di tutti i giorni [...] > di tutti i giorni
astianpesuaine detersivo per lavare i piatti > detersivo per piatti
asuntotuotanto produzione di case da abitazione [...] > produzione di alloggi
aurinkopaneeli pannello ad energia solare > pannello solare
autoetu auto in dotazione (della ditta) > auto in dotazione
sairaseläke pensione di invalidità sul lavoro > pensione di invalidità
sanoa: toisin sanoen detto in altri termini > in altri termini
sisätautilääkäri specialista di medicina interna > internista
sosiaalisäädäntö legislazione in materia sociale > legislazione sociale
suomenmielinen pro Finlandia, a favore della Finlandia > finnofilo
suomenruotsalainen: suomenruotsalainen kirjallisuus letteratura di lingua svedese in Finlandia > letteratura finnosvedese
suurisuuinen che ha una gran bocca [...] > ciarliero
sähköhuopa coperta riscaldata a elettricità > coperta elettrica, termocoperta
ala siipi, lentokoneen siipi, tuulimyllyn siipi, rakennuksen siipi, (urh) laita > ala siipi, (urh) laita
anoressia: anoressia nervosa anoressia > anoressia anoressia

Nincs értelme archaikus olasz szavakkal fordítani mindennapi finn szavakat, vagy idegen szót használni ott, ahol létezik olasz megfelelő is.

ajatus: vaipua ajatuksiinsa abissarsi/sprofondarsi nei propri pensieri > sprofondarsi nei pensieri
akvaviitti acquavite, acqua arzente > acquavite
alusvaateosasto lingerie, biancheria > reparto biancheria
ammattitaito savoir-faire/abilità professionale > abilità professionale, professionalità
au pair au pair, alla pari > alla pari
sinisilmäinen naïf, credulo [...] > ingenuo, sempliciotto
symbolisoida simbolizzare > simboleggiare

Egyes szócikkek vagy jelentések teljesen fölöslegesek.

agrologi agrologo/agrologa

akseli 1 asse [...] 2 Asse (Rooman ja Berliinin Akseli, v. 1936) > *akseli* asse
[...]

antaja donatore/donatrice, colui che dona > donatore/donatrice
soprascarpa kalossi

Nem egy helyen fordulnak elő abszurdítások mind a fordításoknál, mind az anyag elrendezésében.

Ahti Nettuno [*Ahti* a finn mitológia jellegzetes alakja; Eveli helyesen így fordítja: „génie des eaux”]

ainoa: *ei ainuttakaan* neppure uno [< *ainut*, nem felvett szócikk]

antautua: *ryhtyä harrastamaan lukemista* prendere come passatempo la lettura
[> pl. *ryhtyä*]

apukeino: *tieteen avut* aiuti della scienza [> *apu*]

aselaji: *missä lajissa hän palvelee?* in quale arma presta servizio? [> *laji*]

astralinen: *astraaliruumis* corpo astrale [> *astraaliruumis*]

asunto: *yksiö* monolocale [> *yksiö*]

—: *kaksio* bilocale [> *kaksio*]

asutustoiminta: *karjalaisten asuttaminen* attribuzione di terre ai rifugiati careliani [> *asuttaminen*]

avustus: *tukipalkkio* sovvenzione [> *tukipalkkio*]

sokko: *leikkiä sokkoleikkiä* giocare a mosca cieca > *leikkiä sokkoa*

si: *lavarsi* peseytyä [> *lavarsi*]

A hibák kiterjednek az olasz, olykor a finn szintakszisra és morfológiára is.

aika: *määräämättömäksi ajaksi* per tempo indefinito > per un tempo indefinito

aimo considerabile > considerevole

alhaalta da basso > dal basso

aloittaa iniziare (di [sic]), cominciare (a), (ryhtyä) mettersi a > iniziare/cominciare (qualcosa) [*aloittaa* alapvetöen tranzitív ige]

alta: *maan alta* da sotto la terra > da sottoterra

alustava: *alustavat keskustelut* preliminarii > preliminari, discussioni preliminari

anteeksi: *anteeksi että olen myöhässä* mi scusi che sono in ritardo > mi scusi (per) il ritardo

auraus: *talviteiden aurous* sgombero delle strade dalla neve > sgombero della neve dalle strade

- sadin*: *joutua satimeen* cadere in una trappola > cadere/finire in trappola
sairasloma permesso di malattia > permesso/congedo (per) malattia [vö. Eveli:
 „congé de maladie”!]
- samantekevää* indifferente > *samantekevä* indifferente, lo stesso [de Id. Eveli:
se on minulle samantekevää ça m’est égal]
- sana*: *Jumalan sana* [...] le parole di Dio > la parola di Dio
sivuitse per il lato > di lato, rasente (a/il)
- suojata* proteggere (*jltak ad*) [...] > proteggere (*jltak da*)
abbasso, -a alas, alhaalla > *abbasso* alas; alhaalla
- accendersi*: *accese d’ira* hän tulistui > *si accese d’ira*
- accostare*: *accostare colori* yhdistää värejä > *accostare dei colori*
- addensarsi*: *addensarsi la salsa* keittää kokoon kastiketta > *addensare la salsa*
 [tekintve, hogy ebben a szótárban az igék visszaható alakjai önálló szócikket
 képeznek, a példának *addensare* alatt kellene állnia]
- aereo*: *aereo di caccia* hävittäjä > *aereo da caccia* [vö. Eveli: „avion de
 chasse”!]
- : *aereo di reazione* suihkukone > *aereo a reazione*
- affilato*: *volto affilato* kapeakasvoinen > *dal volto affilato*
- aghi di pini* männynneulaset > *ago di pino* männynneulanen
- allevamento per cani* kennel > *allevamento di cani*
- amaranto*, -a: *color amaranto* purppuranpunainen > *amaranto* (taip) purppu-
 ranpunainen
- amministrazione*: *amministrazioni locali* paikallishallitus > *amministrazione
 locale*
- ammodo*, -a hyvin kasvatettu [...] > *ammodo* (taip)
- anche*: *anche domani non potrà venire* hän ei voi tulla huomennakaan > *nean-
 che domani (non) potrà venire*
- aperto*: *una mente aperta* avomiellinen > *dalla mente aperta*
 —: *in aperta campagna* aukea maasto > *aperta campagna*
- apparecchio ortodontico* hammasraudat > *apparecchio ortodontico*
- approssimarsi*: *ci approssiamo alla città* lähestymme kaupunkia > *ci approssi-
 miamo alla città*
- approbabile* hyväksyttävä > *approvabile*
- arco*: *arco romano* roomalainen holvi > *arco romanico*
- attaccarsi*: *le pagine attaccano* sivut tarttuvat toisiinsa kiinni > *le pagine si at-
 taccano (tra loro)*
- atto*: *fare un atto di presenza* näyttäytyä > *fare atto di presenza*
- avere olla* jollakulla [...] > jollakulla on
- avventurare* seikkailla > *avventurarsi*

saio: vestirsi il saio ryhtyä munkiksi > *vestire il saio*
saltare: saltare il banco räjäyttää pankki > *far saltare il banco*
sedano a rapa juuriselleri > *sedano rapa*
solidarizzarsi pitää yhtä jonkun kanssa > *solidarizzare* pitää yhtä (jonkun kanssa)
spirito: presenza dello spirito mielenmaltti > *presenza di spirito*

Barezzani–Kalmbach – szerencsére – hellyel-közzel nem tartja be a standard olasz szórendet.

aamiainen colazione (prima) > (prima) colazione
ansioitunut: ansioitunut kirjallisuudentuntija un benemerito letterato > un letterato benemerito
avanti: gli studi vanno bene avanti opinnot edistyvät hyvin > *gli studi vanno avanti bene*

A szerkesztő számos esetben figyelmen kívül hagyja egy-egy szó vagy kifejezés stilisztikai árnyalatát, használati terét és kategóriáját, vagy téves a megjelölés.

aasi asino, ciuco, (kuv) somaro > *aasi* (myös kuv) asino, somaro, ciuco
astia recipiente [...], ricettacolo > recipiente [...], (ylät) ricettacolo
siika coregone, lavarello > corègono, (ark) coregóne, lavarello
sika porco, maiale, (halv) sporcaccione > porco, maiale, (kuv halv) sporcaccione
sotilas soldato, militare, milite > soldato, militare, (ylät) milite
abbacchiare nujertaa, masentaa > *abbacchiare* (murt) nujertaa, masentaa
abbottonato napitettu; sulkeutunut, pidättyväinen > napitettu; (kuv) sulkeutunut, pidättyväinen
abbracciabosco kuusama > *abbracciabosco* (kasv ark) kuusama
accelerato henkilöjuna > *accelerato* (vanh) henkilöjuna
accolta kokous, kokoontuminen > *accolta* (ylät) kokous, kokoontuminen
adipe rasva > *adipe* (ylät) rasva
affondare 1 upottaa 2 upota > 1 upottaa 2 (intr) upota
agape juhla, juhla-ateria > *agape* (ylät) juhla-ateria
agonia tuska, levottomuus; kuolinkamppailu > kuolinkamppailu; (kuv) tuska, levottomuus
alleggerire keventää [...]; varastaa > keventää [...]; (euf) varastaa
allocuzione puhe > *allocuzione* (ylät) puhe
ammattire tehdä hulluksi; tulla hulluksi > tehdä hulluksi; (intr) tulla hulluksi
ancella palvelijatar > *ancella* (ylät) palvelijatar

arrappare kiihottaa (szexuaalisesti) > *arrappare* (ark) kiihottaa (szexuaalisesti)
associare: associare un morto alla chiesa saattaa vainaja kirkkoon > (ylät) *associare un morto alla chiesa*
sacco: vuotare il sacco puhua suunsa puhtaaksi > (kuv) *vuotare il sacco*
sacramento: fare qualcosa con tutti i sacramenti tehdä jotakin kaikkien sääntöjen mukaan > (kuv) *fare qualcosa con tutti i sacramenti*
salacca: vivere di salacche elää köyhästi > (kuv) *vivere di salacche*
salame 1 salami 2 hölmö, tyhmeliini > 1 salami 2 (kuv halv) hölmö, tyhmeliini
sbottonarsi avata napit; avata mielensä > avata napit; (kuv) avata mielensä
scatola: averne piene le scatole saada tarpeekseen > (ark) *averne piene le scatole*
 —: *rompere le scatole* käydä hermoille, risoa > (ark) *rompere le scatole*
scoreggia pieru > *scoreggia* (alat) pieru
selva metsä > *selva* (ylät) metsä
sfottere kiusata, panna halvalla > *sfottere* (ark) kiusata, panna halvalla
sì 2 niin > 2 (ylät) niin
smoccolare kiroilla > *smoccolare* (ark) kiroilla
snocciolare 1 laverrella [...] 2 tuhlata > 1 laverrella [...] 2 (ark) tuhlata
sparare: sparare in porta ampua maaliin > (urh) *sparare in porta*
strafotteri viis veisata, haistattaa pitkät > *strafotteri* (ark) viis veisata, haistattaa pitkät
strale nuoli > *strale* (ylät) nuoli
stronzo 1 pökäle 2 paskiainen > *stronzo* (alat) 1 pökäle 2 (kuv) paskiainen

Olykor téves az olasz szavaknál megadott nem.

araldista m heraldikko > *araldista* mf
sputasentenze m kaikkítietävä tyyppi > *sputasentenze* mf (taip) kaikkítietävä tyyperi
stendibiancheria f pyykinkuivasteline > *stendibiancheria* m (taip)

Nem egyszer hibás az olasz szavak hangsúlya is. (A hangsúlyt a hagyományos módon jelölöm.)

aakkoset (perustiedot) abbicci > abbicci
acciòcche > acciocché
alèa sattuma, riski > àlea (ylät) riski, sattuma
alibi > àlibi
altròche > altroché
amenita > amenità

anemóne > *anènone* [hibás hangsúly még 3-szor]

anice > *ànice*

arista > *àrista*

àsilo > *asìlo* [hibás hangsúly még 4-szer]

attonìto > *attònito*

autòbus > *àutobus/autobùs*

autocràte > *autòcrate*

autògol > *autogòl*

autògrill > *autogrill*

autòstop > *autostòp*

scribàcchino > *scribacchino*

scrivère > *scrivere*

sottintendère > *sottintèndere*

stereotipo > *stereòtipo*

Van egy sor olasz helyesírási hiba, de finn is akad.

aluemetsänhojtaja ispettore fores-tale [...] > ispettore fore-stale

apostoli: Apostolien teot gli atti degli Apostoli > Atti degli Apostoli

arkkistokaappi > *arkistokaappi*

šakki: pelata sakkia > *pelata šakkia*

Seurasaaret isole della Società > Isole della Società

shakki ks *sakki* > ks. *šakki*

sosiaalidemokraattinen socialdemoc-ratico > socialdemo-cratico

sotamies (sakis) pedone > (šakis) pedone

a: a due cento metri da qui kahden sadan metrin päässä täältä > *a duecento metri da qui* kahdensadan metrin päässä täältä

assicurazione multi-rischio > *assicurazione multirischio*

Végezetül a sajtóhibákat említem meg, amelyekből – tekintve, hogy szótár-
ral van dolgunk – túl nagy mennyiség fordul elő.

ajatteleminen: ajatteleminen ei tekisi sinulle pahaa > *ajatteleminen ei tekisi si-
nulle pahaa*

alihankkija: toimia alihankkijana (jklle) subappaltare a qualcuno > subappalta-
re (a qualcuno)

alkava incipiente, prossima > incipiente, prossimo

alku: olla vasta aluillaan essere agli albori stare, per iniziare > essere agli albo-
ri, stare per iniziare

aloittelija [...] novizio/novizi > novizio/novizia

aluejako divisione (in regioni/in zone/in circoscrizioni) > divisione in regioni/
zone/circoscrizioni
aluevesiraja limite delle acqua territoriali > limite delle acque territoriali
ammattinkuva profilo (professionale) [...] > profilo professionale
ankkuri: nostaankkuri levare l'ancora, partire andarsene > levare l'ancora,
partire, andarsene
aristaa disturbare, essere dolorosa > disturbare, essere doloroso
arvostelukyvytön: arvostelukyvytön lukija che legge qualsiasi cosa [...] > chi
legge qualsiasi cosa
atomienergia energia (nucleare) atomica > energia atomica/nucleare
avoauto [...] convertibile > convertibile
sanoa: niin sanokseni > *niin sanoakseni*
sortua [...] soccombare > soccombere
abbicci: essere all'abbicci > *essere all'abbicci*
accreditare: accreditare un ambasciatore > *accreditare un ambasciatore*
afrodiàsico > *afrodisiaco*
agitatore kiihottaja, yllyttäjä provokaattori > kiihottaja, yllyttäjä, provokaattori
altrettanto: grazie altrettanto > *grazie, altrettanto*
americanizzare > *americanizzare*
ammainbandiera > *ammainabandiera*
ammaliatore lumoaja > lumooja
arachide: olio de semi di arachide > *olio di semi di arachide*
ascete > *asceta*
assai: m'importa assai di questa storia > *m'importa assai di questa storia*
assogettare > *assoggettare*
assogettarsi > *assoggettarsi*
attacato > *attaccato*
attacatura > *attaccatura*
attachino > *attacchino*
attechimento > *attecchimento*
attechire > *attecchire*
sacrolegio > *sacrilegio*
sapere: no so nuotare > *non so nuotare*
scendere: scendere in piazza > *scendere in piazza*
scifiltoso > *schifiltoso*
scimapanzé > *scimpanzé*
scomarsa > *scomarsa*
sedutrice > *seduttrice*
strattare > *sfrattare*

sosiologico > *sociologico*
suggestista > *soggettista*
sottraneo > *sotterraneo*
sovraproduzione > *sovraproduzione*
stenogarfare > *stenografare*
stilistico tyylillinen, tyyli > tyylillinen, tyyli-
stratificazione kerrostumine [...] > kerrostuminen
stromabazzare > *strombazzare*
studentesco [...] opiskelu > opiskelu-
svedese ruotsalainen > ruotsalainen

Még ha a többi hiányosságot nem vettem volna is számba, ezek az elírások önmagukban elegendőek lennének arra, hogy képet alkothassunk Barezzani–Kalmbach szótárának megbízhatósága felől. Pedig ez nem is minden. Mert adódik sok más kifogásolható is ebben a kötetben, ami fölött hosszasan elidőzhetnénk. Csak egynéhányat emelek még ki: ugyanazon példának az ismétlése egy szócikken belül (vö., *seikkaperäinen* alatt, *seikkaperäinen tutkimus jstak studio dettagliato di* és *seikkaperäinen tutkimus ricerca approfondita*); az idegen szavak kiejtőmódjának nem említése; közhasználatú szavak hiánya ritkább szinonimákkal vagy homonimákkal szemben (pl. az olasz–finn részben *slattare* *vierottaa* [= *vieroittaa*] (*vauva*) szerepel a mindennapibb *svezzare* helyett; megtaláljuk az *alare* *hinata*, *kiskoa*, *vetää* egészen specialisztikus használatú igét, de nincs meg az *alare* *siipi-* melléknév, sem pedig az *alare* *rautateline* *takassa* főnév); egyes etimológiai családok hiányos volta (pl. az ol. *agnostico* finn megfelelőjeként a szótár megadja a finn 'agnostikko' főnevet, de az 'agnostinen' melléknevet nem; megtalálhatók az *allegoria* *allegoria*, *allegoricamente* *allegoriesti* megfelelések, de az *allegorico* *allegorinen* hiányzik); ugyanannak a szónak a két szócikkre osztása (pl. a 720. oldalon olvashatjuk az *andar m* szócikket és, alább, az *andare* ige után egy másik *andare m* következik, de *andar* nem egyéb, mint az *andare* *allomorfa*!); kitalált szavak (pl. *assertatrice* [= *assertrice*], *scellerezza* [= *scelleratezza*] stb.); a nem létező bibliográfia stb.

Sokatmondó tény, hogy Sciacovelli Juhász Zsuzsanna munkáját méltányoló írásában a Gummerus finn–olasz–finn szótárát (és az idézetben még elhint egy gyöngyszemet: „Hyväskylä” [= Jyväskylä]) és az Akadémiai Kiadó publikációját úgy állítja egymás mellé (190. o.), mint olyan modelleket és alaplátásokat, amelyekre a „speciális” [?] nyelvek jövőbeli kutatása támaszkodhat. Csak remélhetjük, hogy ezek a modellek nem találnak követőkre.